

**STRATEGIA ROZWOJU
GMINY PELPLIN
NA LATA 2021-2030**

Opracowane przez:

www.CentrumFunduszyUE.pl

Spis treści

1. Wstęp	4
2. Wnioski do diagnozy	6
3. Wizja i misja	11
4. Cele strategiczne rozwoju w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym	13
5. Kierunki działań podejmowanych do osiągnięcia celów strategicznych Gminy Pelplin ...	15
6. Oczekiwane rezultaty planowanych działań oraz wskaźniki ich osiągnięcia	20
7. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej	28
8. Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej dla Gminy Pelplin.....	35
9. Obszary Strategicznej Interwencji	38
10. System realizacji strategii, w tym wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych.....	42
11. Ramy finansowe i źródła finansowania	49

1. Wstęp

W celu odpowiedniego administrowania gminą istotne jest podejmowanie wielu działań i decyzji ważnych przede wszystkim dla lokalnej społeczności. Strategia rozwoju jest istotnym dokumentem kierunkowym dla każdej jednostki samorządu terytorialnego. Głównym bodźcem opracowania nowej strategii była przede wszystkim powinność stworzenia nowego, profesjonalnego oraz długofalowego dokumentu, który ma odpowiadać oczekiwaniom i wyzwaniom współczesności. Przesłankę do rozpoczęcia prac stanowiła również potrzeba przeprowadzenia oceny efektów realizowanej w poprzednich latach strategii oraz dokonanie na tej podstawie stosownych zmian i uzupełnień, co w przypadku kierunkowania polityki rozwoju stanowi o ciągłości kierunku rozwoju gminy. Pozwoli to na przeciwdziałanie konkretnym barierom, które utrudniają trwałe i zrównoważony rozwój gminy w kolejnych latach.

Kolejnym powodem opracowania strategii była konieczność dostosowania jej zapisów do nowego paradygmatu polityki regionalnej w Polsce, która ma na celu dynamiczny rozwój i redukcję różnic przestrzennych. Strategia rozwoju jest dokumentem dążącym do osiągnięcia długofalowych priorytetów, pozwalającym na przejście ze stanu istniejącego do pożądanego, który jest wyrażony w wizji rozwoju. Stanowi ona najważniejszy dokument przygotowywany przez samorząd gminny, który określa zarówno priorytety, jak i cele rozwoju społeczno-gospodarczego danej jednostki. Stanowi podstawę do korzystania ze środków Unii Europejskiej i innych zewnętrznych źródeł finansowania przez gminę.

Strategia Rozwoju Gminy Pelplin (zwana dalej „Strategią”) to plan działania, który wyznacza cele strategiczne rozwoju i główne kierunki rozwoju gminy w ciągu najbliższych lat. Umożliwia ona efektywne gospodarowanie własnymi zasobami, takimi jak: środowisko przyrodnicze i kulturowe, zasoby ludzkie i infrastrukturalne, a także środki finansowe. Strategia stanowi podstawę do przygotowania i oceny wniosków o finansowanie zadań ze źródeł zewnętrznych. W dokumencie ujęto istotne nowe treści, wynikające m.in. z nowych uwarunkowań i wyzwań rozwojowych gminy, teraźniejszych celów wraz z priorytetami rozwoju polityki regionalnej na poziomie unijnym i krajowym, a także możliwości wsparcia rozwoju samorządów lokalnych ze środków Unii Europejskiej w nowej perspektywy finansowej na lata 2021-2027.

Dokument został opracowany na podstawie aktualnych danych statystycznych, dokumentów planistycznych oraz sprawozdań. Podstawowym dokumentem prawnym wykorzystywanym podczas przygotowania Strategii była ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym. Podczas prac nad Strategią wykorzystano wiele metod i narzędzi strategicznego planowania, takich jak: metoda ekspercka i uspołeczniona, metoda aktywnego planowania strategicznego, analiza SWOT oraz metody pośrednie.

Nowym elementem zawartym w niniejszym dokumencie strategicznym są wyznaczone Obszary Strategicznej Interwencji. Stanowią one zarówno zbiór potencjałów jak i problemów rozwojowych wynikających z określonego położenia danej jednostki.

Ponadto Strategia zawiera również model struktury funkcjonalno-przestrzennej, który jest obrazem strategicznej wizji rozwoju gminy Pelplin w ujęciu długookresowym. Model określa również planowane do realizacji przedsięwzięcia wynikające z przyjętych kierunków działań. Projekty są wyrazem potrzeb, które sygnalizują mieszkańcy, przedsiębiorcy, czy osoby pośrednio związane z gminą.

Część diagnostyczna dokumentu została opracowana na podstawie badań obejmujących dane pierwotne i dane wtórne dotyczące stanu istniejącego gminy z uwzględnieniem danych statystycznych dla powiatu tczewskiego. Pomoc ze strony władz gminy dotycząca zbierania i kompletowaniu materiałów umożliwiła na przeprowadzenie analizy stanu faktycznego, pozwalając na opracowanie części diagnostycznej dokumentu. Odpowiedzią na wyzwania określone w diagnozę jest przedmiotowy dokument strategiczny.

Opracowany dokument będzie stanowił pewnego rodzaju kierunkowskaz, który pomoże określić priorytety rozwoju potencjałów pozostających w bezpośrednim otoczeniu gminy. Strategia rozwoju ma charakter otwarty, a co za tym idzie dozwolone, a nawet wskazane jest wprowadzanie zmian oraz dokonywanie bieżącej aktualizacji. Będzie to odpowiednia reakcja na dynamicznie zmieniające się otoczenie gminy. Zmiany powinny odbywać się przy partycypacji społeczności lokalnej oraz innych pośrednio bądź bezpośrednio związanych z gminą podmiotów, by zachować prospołeczny charakter niniejszego dokumentu.

2. Wnioski do diagnozy

Zgodnie z art.10a ust.1 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz.U. 2021 poz. 1057) podmiot opracowujący projekt strategii rozwoju przygotowuje diagnozę sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej. Jedną z najpopularniejszych metod diagnozy stanu obecnego gminy jest analiza SWOT. Pozwala ona porównać ze sobą silne i słabe strony jednostki wynikające z otoczenia wewnętrznego, z szansami i zagrożeniami płynącymi z otoczenia zewnętrznego, a także określić ich wzajemne oddziaływanie. Metoda analizy SWOT polega na identyfikacji przedstawionych czterech grup czynników, opisanu ich wpływu na rozwój gminy, a także identyfikacji sposobów osłabiania lub wzmocnienia siły ich oddziaływania. Elementy wskazane w analizie SWOT stanowią zbiór cech JST i uwarunkowań zewnętrznych, które będą odgrywały ważną rolę w rozwoju gminy do 2030 roku.

Poniższa tabela przedstawia wyniki analizy SWOT dla Gminy Pelplin w oparciu o wyniki przeprowadzonej diagnozy jej sytuacji społecznej, gospodarczej oraz przestrzennej.

Tabela 1 Analiza SWOT na podstawie diagnozy Gminy Pelplin

Mocne strony	Słabe strony
wzrost liczby mieszkańców na terenie miejskim	spadek liczby ludności na przestrzeni lat
bogacąca się ludność	przyrost naturalny gorszy niż w powiecie i kraju
niższy wskaźnik ludności w wieku poprodukcyjnym w gminie w porównaniu do kraju i województwa	ujemne saldo migracji - więcej wymeldowań niż zameldowań
dobra oferta kształcenia ponadpodstawowego na terenie gminy	starzejące się społeczeństwo
wysoki współczynnik skolaryzacji	depopulacja wskutek ujemnego przyrostu naturalnego
szeroki wybór oferty edukacyjnej	niewystarczająca liczba miejsc w przedszkolach w porównaniu z zapotrzebowaniem
wzrost poziomu świadomości mieszkańców w zakresie dbania o zdrowie	pogarszający się stan techniczny budynków oświaty
dobrej jakości obiekty sportowe	niska estetyka niektórych przestrzeni publicznych
wyspecjalizowane kadry pomocy społecznej	obiekty użyteczności publicznej wymagające kompleksowej modernizacji

rozbudowa sieć placówek wspierających seniorów: domy dziennej opieki, kluby seniora	zły stan techniczny nawierzchni dróg gruntowych
coraz lepszy dostęp do bibliotek	słabo rozwinięte połączenia kolejowe
przywiązanie do tradycji/regionu (folklor/Kociewie)	mała liczba mieszkań komunalnych
bardzo dobre powiązanie komunikacyjne z Trójmiastem	zmniejszający się zasób mieszkaniowy gminy w wyniku sprzedaży lokali
atrakcyjne położenie przy węźle komunikacyjnym A1	mieszkania socjalne wymagające częściowej modernizacji
położenie na osi korytarza transportowego północ-południe	duża energochłonność istniejących budynków mieszkalnych i publicznych
wysoki stopień zwodociągowania	stosowanie kotłów o niskiej efektywności
systematyczny rozwój sieci wodociągowej	obecność stacji nadawczych wytwarzających pole elektromagnetyczne
korzystne warunki do rozwoju energetyki odnawialnej	brak własnych terenów o charakterze inwestycyjnym
bogata fauna i flora	niska aktywność zawodowa, szczególnie kobiet
udział w programie „Czyste Powietrze Pomorza”	wiele osób długotrwale bezrobotnych
kontrola gospodarstw domowych pod względem zakazu spalania odpadów w kotłowniach	słabo rozwinięta sfera gastronomiczna, hotelarska
obecność ścieżek rowerowych i pieszych	niewystarczające zaplecze turystyczne w gminie
brak zagrożenia hałasem w gminie	niedobór rąk na rynku pracy
duża świadomość ekologiczna w zakresie ochrony środowiska	niski potencjał gminy dla Inwestorów z powodu braku własnych obszarów inwestycyjnych
posiadanie jedyne egzemplarza Biblii Gutenberga w Polsce	brak działu obsługi inwestora
duża aktywność gospodarcza mieszkańców Gminy Pelplin	wyczerpujące się tereny inwestycyjne Gminy
największy wzrost podmiotów wpisanych do REGON na 1000 ludności	brak zinwentaryzowania sieci kanalizacji deszczowej i melioracji
rozwinięta branża budownictwa	odcinki sieci kanalizacji deszczowej i melioracji wymagające interwencji
"Pakiet pomocowy dla przedsiębiorców"	przeciążenie starej sieci kanalizacji deszczowej powodującej lokalne podtopienia
udział w projekcie „Podniesienie standardów obsługi inwestora w województwie pomorskim”	
rezerwy pod funkcje produkcyjne, usługowe oraz mieszkaniowe	
zniżki dla podatników w postaci zwalniania z podatku od nieruchomości budynków wykorzystywanych do prowadzenia	

działalności gospodarczej, z wyłączeniem działalności deweloperskiej, i w zakresie handlu	
intensywna współpraca z gminami nie tylko na terenie Polski, ale również z gminami i miastami spoza Polski	
malejące bezrobocie wśród osób w wieku do 25 roku życia	
kompleks pocysterski z Bazyliką Katedralną i ogrodami biskupimi	
możliwości rozwoju turystyki wodnej opartej o Wisłę i Wierzycę	
przystąpienie Gminy do SIM	
aktywne lokalne władze samorządowe	
Szanse	Zagrożenia
tendencja do wydłużania się życia – rozwój medycyny	wzrost kosztów opieki zdrowotnej
stałe promowanie postaw prozdrowotnych wśród mieszkańców poprzez organizację programów, wykładów, prelekcji i szkoleń z zakresu promowania zdrowego stylu życia i aktywności fizycznej	deficyt kadry medycznej (w tym emigracja do innych krajów)
działania promocyjne w postaci imprez o charakterze regionalnym takich jak Jarmark Cysterski, Dzień św. Bernarda	usługa zdrowia niewystarczająco dostosowana do skutków starzenia się społeczeństwa w zakresie opieki geriatrycznej i paliatywnej
dzięki środkom z Funduszu Rozwoju Przewozów Autobusowych (FRPA) gmina mogła stworzyć pierwszą linię przewozów, która jest szansą na uruchomienie gminnej komunikacji publicznej	utrzymujący się niekorzystny proces demograficzny, jakim jest starzenie się społeczeństwa i depopulacja
rozwój połączeń transportowych krajowych i międzynarodowych	wzrost zapotrzebowania na świadczenia w ramach pomocy społecznej, gospodarczej
zwiększanie liczby tras rowerowych w województwie	marginalizacja województwa pomorskiego w zakresie rozwoju infrastruktury o znaczeniu ponadregionalnym i międzynarodowym
możliwość pozyskania środków w ramach funduszy unijnych i krajowych na cele związane z kanalizacją wodno-ściekową	pogarszająca się jakość powietrza
zmniejszanie emisji poprzez przyłączanie budynków mieszkalnych do Miejskiej Sieci Ciepłowniczej i Gazowej	choroby układu nerwowego i układu sercowego związane z emisją pola elektromagnetycznego
wdrażanie działań adaptacyjnych do zmian klimatu	wschodnia część gminy znajduje się na terenie zalewowym - zagrożenie powodzią
znaczne ograniczanie emisji przez popularyzację OZE	trudna sytuacja na rynku pracy dla starszych grup wiekowych, co spowoduje ich marginalizację

wzrastająca popularność rowerów jako środka komunikacji	coraz większa liczba osób w wieku poprodukcyjnym w Polsce, wyższe wydatki na emerytury, pomoc społeczną
wprowadzane na szeroką skalę działania rewitalizacyjne w obszarach zdegradowanych	gospodarcze i społeczne następstwa pandemii wirusa SARS-CoV-2, zwłaszcza w branży turystyczno-uzdrowiskowej
pomoc państwa dla przedsiębiorstw w związku z pandemią COVID-19	
tworzenie atrakcyjnych warunków dla rozwoju przedsiębiorczości	
lepszona koniunktura gospodarcza, dzięki nowej perspektywie budżetu UE 2021-2027 oraz środkom w ramach tzw. „Polskiego Ładu” czy środkom rządowym i UE na zwalczanie skutków pandemii	
środki UE i inne dotacje	
zwiększenie liczby turystów, poprzez liczne zabytki znajdujące się w gminie	
gospodarcze i turystyczne uaktywnienie Wisły	
uchwalanie Miejscowych Planów Zagospodarowania Przestrzennego z przeznaczeniem produkcyjnym, usługowym i mieszkaniowym	
dobrze rozwinięta sieć współpracy z organizacjami pozarządowymi, klubami sportowymi, kołami gospodyń wiejskich	
rozwój nowoczesnych technologii – poprzez udział w projektach (m.in. Cyfrowa gmina)	
elektromobilność	

Źródło: Opracowanie własne.

Podsumowując wyniki przeprowadzonej analizy SWOT, należy stwierdzić, że Gmina Pelplin znajduje się w dogodnym położeniu geograficznym i komunikacyjnym, posiada wysoki potencjał rozwojowy w zakresie dostępności komunikacyjnej i transportowej, a to dzięki dogodnemu położeniu na mapie Polski, co stanowi to niewątpliwie ogromny atut przy podejmowaniu wszelkich inicjatyw, które związane są z infrastrukturą drogową, turystyczną oraz promocją Gminy Pelplin. Stanowi to mocną stronę i daje wiele możliwości pozwalających na rozwój infrastruktury oraz lokalizowanie w tym rejonie dużych zakładów produkcyjno-usługowych. Bogactwo naturalne oraz kulturalne może być podstawą do rozwoju turystyki w tym regionie, co w dalszej perspektywie przełoży się na rozwój społeczny i gospodarczy.

Pelplin posiada również duży wachlarz kontaktów z gminami nie tylko w Polsce, ale również poza granicami kraju. Nawiązywanie współpracy przez gminy przynosi z jednej strony

wiele korzyści o charakterze formalnym: ekonomicznych, infrastrukturalnych, ale również korzyści o charakterze nieformalnym, dotyczące wzrostu zaufania, a także kapitału społecznego. Warto przyznać, że gminy, które ze sobą współpracują, czerpią obopólne korzyści, dlatego Gmina Pelplin powinna nadal pielęgnować i rozwijać kontakty, które posiada.

Do słabych stron zalicza się przede wszystkim zmiany demograficzne, które spowodowały, iż Gmina Pelplin zmaga się z ujemnym wskaźnikiem przyrostu naturalnego, migracją osób w wieku produkcyjnym, a także z malejącą liczbą mieszkańców. Należy jednak zaznaczyć, iż jest to trend spotykany w gminach o podobnej charakterystyce przestrzenno-funkcjonalnej. Starzenie się społeczeństwa, które jest tego przyczyną wpływa na zmianę struktury problemów społecznych. Rosnąca liczba osób w wieku poprodukcyjnym przekładać się będzie na rosnące potrzeby w zakresie opieki zdrowotnej.

Do negatywnych stron zalicza się również kwestia jakości powietrza na terenie gminy. W celu poprawy skutków związanych z niską emisją oraz oparciu miejskiego systemu ciepłowniczego na źródle opalanym węglem Gmina Pelplin powinna przede wszystkim wykorzystać pojawiające się finansowanie w zakresie działań związanych z likwidacją niskiej emisji.

Istotna jest koordynacja działań gminy z działaniami na rzecz lokalnej społeczności we wszystkich sferach analizowanych w diagnozie. Analiza sytuacji mieszkańców gminy wskazuje na różnicę między warunkami życia na jej obszarze miejskim i obszarze wiejskim. Działania prorozwojowe podejmowane w kolejnych latach powinny zmierzać ku niwelacji tych różnic.

3. Wizja i misja

W procesie tworzenia i realizacji strategii dla Gminy Pelplin do 2030 roku istotne jest określenie zarówno misji, jak i wizji. Wizja rozwoju stanowi przede wszystkim opis pożądanego stanu rzeczywistości społeczno-gospodarczej danego obszaru. Podstawami do jej sformułowania są przede wszystkim konsultacje społeczne, przeprowadzona diagnoza społeczno-gospodarcza, a także analiza sytuacji społeczno-gospodarczej.

Wizja rozwoju gminy ukierunkowana jest prognostycznie, określa cel, do którego zmierza gmina oraz wskazuje zasadniczy kierunek działania w przyszłości. Przy określeniu wizji rozwoju Gminy Pelplin wzięto pod uwagę m.in.: uwarunkowania wewnętrzne określone w analizie SWOT jako mocne i słabe strony gminy, a także uwarunkowania zewnętrzne rozwoju gminy zdefiniowane w analizie SWOT jako potencjalne szanse i zagrożenia.

Misja stanowi natomiast ideę rozwoju gminy i nadaje ogólny kierunek działań w planowanym horyzoncie czasowym strategii. Stanowi ona deklarowany sposób osiągnięcia stanu docelowego wyrażonego w wizji rozwoju. Jest nadrzędnym celem rozwoju Gminy Pelplin. Władze samorządowe zgodnie z misją pełnią rolę inicjatora dla realizacji przedsięwzięć zgodnych ze Strategią Rozwoju Gminy, a podejmowanych przez organizacje pozarządowe, instytucje publiczne, przedsiębiorców, grupy nieformalne mieszkańców.

Biorąc pod uwagę wyżej wymienione kwestie, wizja dla Gminy Pelplin brzmi:

Gmina Pelplin to miejsce przyjazne oraz bezpieczne dla mieszkańców i turystów w pełni korzystające ze swoich walorów lokalizacyjnych, a także przyrodniczych, rozwijające kontakty z inwestorami poprzez tworzenie warunków dla rozwoju przedsiębiorczości i dające szansę do rozwoju kwalifikacji

Rozwój Gminy Pelplin będzie realizowany w oparciu o zasady zrównoważonego rozwoju, które zakładają równowagę pomiędzy rozwojem gospodarczym, ochroną środowiska i rozwojem społecznym mieszkańców.

Misja dla gminy brzmi:

Gmina Pelplin otwarta dla przedsiębiorców, zapewniająca wysokie warunki życia dla mieszkańców, dbająca o rozwój turystyki i środowisko przyrodnicze

Gmina chcąc stać się obszarem atrakcyjnym osiedleńczo, inwestycyjnie oraz turystycznie, będzie musiała zacząć prowadzić działania zmierzające do zwiększania aktywności gospodarczo-społecznej. Istotna jest także koordynacja działań Gminy Pelplin z działaniami na rzecz lokalnej społeczności we wszystkich sferach zanalizowanych w diagnozie.

4. Cele strategiczne rozwoju w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym

W oparciu o przeprowadzoną wcześniej diagnozę sytuacji środowiskowej, społecznej, gospodarczej oraz przestrzennej gminy, a także przy uwzględnieniu wyników dokonanej analizy SWOT, wyróżniono 3 cele strategiczne, a w tym cele operacyjne dla sfery społecznej, gospodarczej i przestrzennej. Mają one charakter długofalowy i ukazują kierunek postępowania w przyszłej wizji rozwoju gminy odpowiadając na ogólne pytanie „co chcemy osiągnąć”.

Tabela 2 Cele w wymiarze społecznym

Wymiar społeczny
Cel strategiczny I INTEGRACJA SPOŁECZNA I KULTUROWA MIESZKAŃCÓW GMINY PELPLIN
Cel operacyjny 1. Rozwój infrastruktury społecznej
Cel operacyjny 2. Zapewnienie bezpieczeństwa
Cel operacyjny 3. Rozwój infrastruktury kulturalnej oraz sportowo-rekreacyjnej
Cel operacyjny 4: Modernizacja infrastruktury edukacyjnej

Źródło: Opracowanie własne.

Szczególnie istotnym dla rozwoju Gminy Pelplin jest potencjał kapitału ludzkiego i odpowiednie jego wykorzystanie, a także zdolność społeczności lokalnej do rozwoju oraz samoorganizacji. Pierwszym celem strategicznym jest „Integracja społeczna i kulturalna mieszkańców Gminy Pelplin”. W ramach tego celu strategicznego wyznaczono cztery cele operacyjne. Każdy z wyżej wymienionych celów operacyjnych wpływa na mieszkańców Gminy Pelplin, począwszy od infrastruktury społecznej, poprzez zwiększenie bezpieczeństwa na terenie gminy, aż po podniesienie jakości usług świadczonych w zakresie rozwoju sportu czy rekreacji i rozwój dostępności do placówek oświatowych.

Tabela 3 Cele w wymiarze gospodarczym

Wymiar gospodarczy
Cel strategiczny II ZRÓWNOWAŻONY ROZWÓJ GOSPODARCZY
Cel operacyjny 1. Wzrost aktywizacji zawodowej mieszkańców Gminy Pelplin
Cel operacyjny 2. Promocja Gminy Pelplin
Cel operacyjny 3. Rozwój gospodarczy

Źródło: Opracowanie własne.

Drugim celem strategicznym jest „Zrównoważony rozwój gospodarczy”. Istotną kwestią dla Gminy Pelplin jest aktywizacja gospodarcza mieszkańców pozwalająca im na lepszy dostęp do pracy, uczelni wyższych i szkół. Realizacja drugiego celu strategicznego ma natomiast wpływać bezpośrednio na rozwój przedsiębiorczości na terenie gminy poprzez wzrost konkurencyjności gospodarczej, a także inwestycyjnej.

Tabela 4 Cele w wymiarze przestrzennym

Wymiar przestrzenny
Cel strategiczny III DOSTOSOWANA DO STANDARDÓW INFRASTRUKTURA
Cel operacyjny 1. Poprawa infrastruktury gazowej i wodno-kanalizacyjnej
Cel operacyjny 2. Rozwój infrastruktury opartej na rozwiązaniach ekologicznych
Cel operacyjny 2. Zwiększenie dostępu do infrastruktury transportowej
Cel operacyjny 3. Zrównoważenie systemu energetycznego

Źródło: Opracowanie własne.

Rozwój infrastruktury jest jednym z czynników, które wpływają na poziom atrakcyjności pod względem miejsca zamieszkania, a tym samym stworzenie mieszkańcom właściwych warunków życia. Zapewnienie odpowiedniej infrastruktury może stanowić doskonały argument zachęcający do osiedlania się nowych mieszkańców na terenie Gminy Pelplin.

5. Kierunki działań podejmowanych do osiągnięcia celów strategicznych

Gminy Pelplin

Strategia wskazuje cele strategiczne i podporządkowane im cele operacyjne, ale również wyznacza kierunki działań bądź konkretne działania, które są zaplanowanymi do realizacji przedsięwzięciami. Kierunki oznaczają koncentrację wspólnych wysiłków, a część z nich to konkretne przedsięwzięcia o charakterze inwestycyjnym. Ich realizacja będzie miała kluczowe znaczenie dla prowadzenia polityki rozwoju Gminy Pelplin w perspektywie do 2030 roku.

Tabela 5 Planowane kierunki działań dla sfery społecznej w tym środowisko

Kierunki działań	
Cel strategiczny I: INTEGRACJA SPOŁECZNA I KULTUROWA MIESZKAŃCÓW GMINY PELPLIN	
Cel operacyjny 1. Rozwój infrastruktury społecznej	
1.	Powiększenie zasobu mieszkań komunalnych i na najem socjalny
Cel operacyjny 2. Zapewnienie bezpieczeństwa na terenie gminy	
1.	Budowa, rozbudowa, przebudowa ciągów pieszych
2.	Budowa i modernizacja nawierzchni asfaltowej, nawierzchni z płyt drogowych, ścieżek rowerowych
3.	Budowa i modernizacja nowych punktów świetlnych, w tym doświetlenie przejść dla pieszych
4.	Rozbudowa systemu monitoringu gminnego

Cel operacyjny 3. Rozwój infrastruktury kulturalnej oraz sportowo-rekreacyjnej	
1.	Budowa, rozbudowa i modernizacja infrastruktury sportowej
2.	Budowa, rozbudowa i modernizacja świetlic wiejskich
3.	Budowa, rozbudowa i modernizacja placów zabaw
4.	Budowa, rozbudowa i modernizacja terenów zieleni, m.in. parków
5.	Budowa, rozbudowa i modernizacja infrastruktury kulturalnej; ośrodki kultury, biblioteki
Cel operacyjny 4: Modernizacja infrastruktury i dostępności do placówek edukacyjnych	
1.	Modernizacja obiektów oświatowych
2.	Zakup autobusów przeznaczonych do dowozu uczniów do szkół
3.	Zakup busa przeznaczonego do dowozu uczniów niepełnosprawnych do szkół

Źródło: Opracowanie własne.

Tabela 6 Planowane kierunki działań dla sfery gospodarczej

Kierunki działań	
Cel strategiczny II: ZRÓWNOWAŻONY ROZWÓJ GOSPODARCZY	
Cel operacyjny 1. Wzrost aktywizacji zawodowej na terenie Gminy Pelplin	
1.	Rozbudowa Pomorskiej Kolei Metropolitarnej na południe województwa wraz ze zwiększeniem liczby połączeń w tym kierunku

2.	Budowa węzła przesiadkowego wraz z przystankiem zintegrowanym przy budynku dworca PKP wraz z infrastrukturą towarzyszącą
3.	Promocja gospodarcza gminy – przygotowanie akcji promocyjnych
Cel operacyjny 2. Promocja Gminy Pelplin przez rozwój potencjału turystycznego	
1.	Zagospodarowanie terenów rekreacyjnych wzdłuż rzeki Wierzycy
Cel operacyjny 3. Rozwój gospodarczy	
1.	Liczba powstałych przedsiębiorstw zatrudniających co najmniej 10 osób

Źródło: Opracowanie własne.

Tabela 7 Planowane kierunki działań dla sfery przestrzennej

Kierunki działań	
Cel strategiczny III: DOSTOSOWANA DO STANDARDÓW INFRASTRUKTURA	
Cel operacyjny 1. Poprawa infrastruktury gazowej i wodno-kanalizacyjnej	
1.	Rozbudowa oraz modernizacja systemu kanalizacji deszczowej
2.	Budowa kanalizacji sanitarnej
3.	Modernizacja sieci wod.-kan. na terenach pod inwestycje przemysłowe
4.	Modernizacja głównej przepompowni ścieków w Pelplinie
5.	Rozbudowa SUW i ujęć wody
Cel operacyjny 2. Rozwój infrastruktury opartej na rozwiązaniach ekologicznych	

1.	Budowa zintegrowanych odnawialnych źródeł energii OZE
2.	Inwestycje w ciepłownictwo
3.	Wykonanie inwentaryzacji źródeł ciepła
4.	Stworzenie systemu monitoringu jakości powietrza
5.	Optymalizacja gospodarki odpadami poprzez zakup pojemników pn. „inteligentny dla przestrzeni miejskiej oraz montaż chipów na pojemnikach/koszkach mieszkańców
6.	Odtworzenie, modernizacja i rozbudowa systemu melioracji
7.	Mała retencja
8.	Optymalizacja zbierania i transportu odpadów poprzez zakup specjalistycznych pojazdów spełniające normę emisji spalin EURO 6 lub zeroemisyjnych (elektryczne, wodorowe itp.)
9.	Termomodernizacja budynków mieszkalnych
10.	Termomodernizacja budynków o charakterze użyteczności publicznej
11.	Budowa hybrydowego zeroemisyjnego układu energii do produkcji wodoru oraz energii na potrzeby transportu
Cel operacyjny 3. Zwiększenie dostępu do infrastruktury transportowej	
1.	Budowa i modernizacja dróg gminnych
2.	Rozbudowa drogi wojewódzkiej
3.	Modernizacja obiektów mostowych w ciągu dróg

4.	Budowa stacji ładowania pojazdów, budowa/modernizacja parkingów
5.	Koncepcja budowy fragmentu południowej obwodnicy
Cel operacyjny 3. Zrównoważenie systemu energetycznego	
1.	Inwestycje w inteligentne sieci: zastosowanie systemu zarządzania energią elektryczną w budynkach publicznych, zastosowanie systemu zarządzania energią ciepłą w budynkach publicznych, wprowadzenie zdalnego systemu zarządzania oświetleniem drogowym i przestrzeni publicznej,
2.	Budowa elementów inteligentnych sieci: zastosowanie systemu V2G, wprowadzenie systemu informacji o dostępności punktów do ładowania pojazdów, zastosowanie inteligentnych liczników oraz zasobników energii
3.	Utworzenie Klastra Energii Pelplin

Źródło: Opracowanie własne.

6. Oczekiwane rezultaty planowanych działań oraz wskaźniki ich osiągnięcia

Do kierunków przypisano oczekiwane rezultaty, a także konkretne wskaźniki, które pozwolą przede wszystkim na monitorowanie postępów realizacji Strategii Gminy Pelplin. Realizacja niżej zaproponowanych celów operacyjnych i strategicznych możliwa jest dzięki zaplanowanym działaniom, które umożliwią nie tylko zmiany społeczno-gospodarcze o charakterze ilościowym, ale przede wszystkim o znaczeniu jakościowym.

Działania, które są planowane odnośnie do poszczególnych obszarów wzajemnie się przenikają i uzupełniają, przez co możliwe będzie uzyskanie synergii istotnej do ich powodzenia.

Tabela 8 Cele strategicznie operacyjne, kierunki działania oraz oczekiwane rezultaty planowanych działań oraz wskaźniki ich osiągnięcia dla sfery społecznej

Kierunki działań		Rezultaty	Wskaźniki
Cel strategiczny I: INTEGRACJA SPOŁECZNA I KULTUROWA MIESZKAŃCÓW GMINY PELPLIN			
Cel operacyjny 1. Rozwój infrastruktury społecznej			
1.	Powiększenie zasobu mieszkań komunalnych i na najem socjalny	Zapewnienie odpowiedniej opieki osobom potrzebującym wsparcia	Liczba osób, korzystających z mieszkań komunalnych i socjalnych
Cel operacyjny 2. Zapewnienie bezpieczeństwa na terenie gminy			
1.	Budowa, rozbudowa, przebudowa ciągów pieszych	Zwiększenie poziomu bezpieczeństwa	Długość wybudowanych nowych ciągów pieszych

Kierunki działań		Rezultaty	Wskaźniki
2.	Budowa i modernizacja nawierzchni asfaltowej, nawierzchni z płyt drogowych, ścieżek rowerowych	Polepszenie jakości dróg Zmniejszenie liczby wypadków na drogach	Długość zbudowanych i zmodernizowanych nawierzchni
3.	Budowa i modernizacja nowych punktów świetlnych, w tym doświetlenie przejść dla pieszych	Zwiększenie bezpieczeństwa	Liczba nowych punktów świetlnych Liczba doświetlonych przejść dla pieszych
4.	Rozbudowa systemu monitoringu gminnego	Zwiększenie bezpieczeństwa	Liczba nowych kamer zamontowanych w przestrzeni publicznej
Cel operacyjny 3. Rozwój infrastruktury kulturalnej oraz sportowo-rekreacyjnej			
1.	Budowa, rozbudowa i modernizacja infrastruktury sportowej	Rozbudowa oferty sportowej dla mieszkańców	Liczba zbudowanej i rozbudowanej infrastruktury sportowej
2.	Budowa, rozbudowa i modernizacja świetlic wiejskich	Stworzenie atrakcyjnej oferty spędzania czasu wolnego	Liczba osób korzystająca ze świetlic wiejskich
3.	Budowa, rozbudowa i modernizacja placów zabaw	Stworzenie atrakcyjnej oferty spędzania czasu dla dzieci	Liczba zbudowanych i zmodernizowanych placów zabaw
4.	Budowa, rozbudowa i modernizacja terenów zieleni, parków itp.	Wzrost atrakcyjności osiedleńczej	Liczba zbudowanych, rozbudowanych i zmodernizowanych terenów zieleni, parków itp.

Kierunki działań		Rezultaty	Wskaźniki
5.	Budowa, rozbudowa i modernizacja infrastruktury kulturalnej; ośrodki kultury, biblioteki	Wzrost atrakcyjności gminy i integracja mieszkańców	Liczba zbudowanych, rozbudowanych i zmodernizowanych miejsc infrastruktury kulturalnej
Cel operacyjny 4: Modernizacja infrastruktury edukacyjnej			
1.	Modernizacja obiektów oświatowych	Poprawa komfortu w placówkach edukacyjnych	Liczba zmodernizowanych obiektów oświatowych
2.	Zakup autobusów przeznaczonych do dowozu uczniów do szkół	Wzrost dostępności do placówek oświatowych	Liczba zakupionych autobusów
3.	Zakup autobusów przeznaczonych do dowozu uczniów niepełnosprawnych do szkół		

Źródło: Opracowanie własne.

Tabela 9 Cele strategicznie operacyjne, kierunki działania oraz oczekiwane rezultaty planowanych działań oraz wskaźniki ich osiągnięcia dla sfery gospodarczej

Kierunki działań		Rezultaty	Wskaźniki
Cel strategiczny II: ZRÓWNOWAŻONY ROZWÓJ GOSPODARCZY			
Cel operacyjny 1. Wzrost aktywizacji zawodowej na terenie Gminy Pelplin			
1.	Rozbudowa Pomorskiej Kolei Metropolitarnej na południe województwa	Zwiększenie dostępności do pracy, uczelni i szkół	Zwiększenie liczby połączeń na południe województwa

	wraz ze zwiększeniem liczby połączeń w tym kierunku	Zwiększenie stopnia skomunikowania	
2.	Budowa węzła przesiadkowego wraz z przystankiem zintegrowanym przy budynku dworca PKP wraz z infrastrukturą towarzyszącą	Stworzenie ważnego ośrodka transportowego i komunikacyjnego	Liczba udogodnień związanych z budową węzła przesiadkowego, przystanku przy budynku dworca PKP wraz z infrastrukturą towarzyszącą
Cel operacyjny 2. Promocja Gminy Pelplin			
1.	Zagospodarowanie terenów rekreacyjnych wzdłuż rzeki Wierzycy	Rozwój działalności rekreacyjnej	Liczba zagospodarowanych terenów rekreacyjnych wzdłuż rzeki
Cel operacyjny 3. Rozwój gospodarczy			
1.	Liczba powstałych przedsiębiorstw zatrudniających co najmniej 10 osób	Zmniejszenie bezrobocia wśród mieszkańców	Liczba osób pracujących w powstałych przedsiębiorstwach

Źródło: Opracowanie własne.

Tabela 10 Cele strategicznie operacyjne, kierunki działania oraz oczekiwane rezultaty planowanych działań oraz wskaźniki ich osiągnięcia dla sfery przestrzennej

Kierunki działań		Rezultaty	Wskaźniki
Cel strategiczny III: DOSTOSOWANA DO STANDARDÓW INFRASTRUKTURA			
Cel operacyjny 1. Poprawa infrastruktury gazowej i wodno-kanalizacyjnej			
1.	Rozbudowa oraz modernizacja systemu kanalizacji deszczowej	Poprawa stanu środowiska naturalnego	Liczba rozbudowanych oraz zmodernizowanych systemów kanalizacji deszczowej
	Budowa kanalizacji sanitarnej	Poprawa komfortu życia mieszkańców	Długość [mb] zbudowanej sieci kanalizacji sanitarnej
	Modernizacja sieci wod.-kan. na terenach pod inwestycje przemysłowe	Eliminacja uciążliwości związanych z brakiem sieci kanalizacyjnej	Długość nowej, rozbudowanej, zmodernizowanej sieci wodno-kanalizacyjnej wraz z infrastrukturą towarzyszącą
	Modernizacja głównej przepompowni ścieków w Pelplinie	Poprawa jakości gospodarki wodno-kanalizacyjnej	Liczba mieszkańców posiadających dostęp do sieci kanalizacyjnej i wodociągowej
2.	Rozbudowa Stacji Uzdatniania Wody (SUW) i ujęć wody	Poprawa jakości wody	Liczba rozbudowanych SUW i ujęć wody
Cel operacyjny 2. Rozwój infrastruktury opartej na rozwiązaniach ekologicznych			
1.	Budowa zintegrowanych odnawialnych źródeł energii OZE	Korzystanie z odnawialnych źródeł energii i rozpowszechnianie ich	Liczba nowych instalacji OZE w budynkach użyteczności publicznej

Kierunki działań		Rezultaty	Wskaźniki
2.	Inwestycje w ciepłownictwo	Spadek emisji gazów cieplarnianych	Liczba inwestycji w ciepłownictwo
3.	Wykonanie inwentaryzacji źródeł ciepła	Zmniejszenie zanieczyszczenia powietrza	Liczba wykonanych inwentaryzacji źródeł ciepła
4.	Termomodernizacja budynków mieszkalnych	Poprawa efektywności energetycznej	Liczba inwestycji na rzecz poprawy efektywności energetycznej
5.	Termomodernizacja budynków o charakterze użyteczności publicznej		
6.	Stworzenie systemu monitoringu jakości powietrza	Bieżąca ocena jakości powietrza	Ilość czujników badania jakości powietrza
7.	Odtworzenie, modernizacja i rozbudowa systemu melioracji	Nawadnianie gruntów na obszarach z niedoborem wody, lub odwadnianiu, gdzie występuje jej nadmiar	Długość [mb] rozbudowanych oraz zmodernizowanych sieci kanalizacji deszczowej
9.	Mała retencja	Zatrzymanie wód opadowych i roztopowych w miejscu ich powstawania	Liczba wybudowanych zbiorników gromadzących wodę
10.	Zakup specjalistycznych pojazdów spełniające normę emisji spalin (śmieciarki, hakuwce) EURO 6 lub zeroemisyjnych (elektryczne, wodorowe itp.)	Optymalizacja zbierania i transportu odpadów Obniżenie kosztu zbierania i wywozu odpadów	Liczba zakupionych pojazdów

Kierunki działań		Rezultaty	Wskaźniki
11.	Budowa hybrydowego zeroemisyjnego układu energii do produkcji wodoru oraz energii na potrzeby transportu	Zmniejszenie zanieczyszczenia powietrza	Liczba hybrydowych zeroemisyjnych układów energii opartych na najnowocześniejszych technologiach służących produkcji energii
Cel operacyjny 3. Zwiększenie dostępu do infrastruktury transportowej			
1.	Budowa i modernizacja dróg gminnych	Zwiększenie stopnia funkcjonalności dróg gminnych Poprawa stanu technicznego dróg	Liczba zbudowanych lub zmodernizowanych dróg gminnych
2.	Rozbudowa dróg wojewódzkich	Zwiększenie stopnia funkcjonalności systemu dróg wojewódzkich	Długość rozbudowanych dróg wojewódzkich
3.	Modernizacja obiektów mostowych w ciągu dróg	Zwiększenie łączności komunikacyjnej Poprawa komfortu jazdy kierowców	Liczba zmodernizowanych obiektów mostowych
4.	Budowa stacji ładowania pojazdów, budowa/modernizacja parkingów	Zwiększenie komfortu dla kierowców	Liczba zbudowanych stacji ładowania pojazdów Liczba zmodernizowanych parkingów

Kierunki działań		Rezultaty	Wskaźniki
6.	Koncepcja budowy fragmentu południowej obwodnicy	Odciążenie gminy z ruchu tranzytowego	Liczba powstałych koncepcji
Cel operacyjny 3. Zrównoważenie systemu energetycznego			
1.	Inwestycje w inteligentne sieci: zastosowanie systemu zarządzania energią elektryczną w budynkach, zastosowanie systemu zarządzania energią ciepłą w budynkach, wprowadzenie zdalnego systemu zarządzania oświetleniem drogowym,	Zmniejszenie kosztów związanych z energią elektryczną	Liczba inwestycji w inteligentne sieci związane z energią elektryczną
2.	Budowa elementów inteligentnych sieci: zastosowanie systemu V2G, wprowadzenie systemu informacji o dostępności punktów do ładowania pojazdów, zastosowanie inteligentnych liczników oraz zasobników energii	Poprawa stanu środowiska naturalnego, poprzez zmniejszenie emisji spalin	Liczba zbudowanych elementów inteligentnych sieci powiązanych z elektromobilnością
3.	Utworzenie Klastra Energii Pelplin	Podniesienie efektywności wytwarzania i zarządzania energią	Liczba porozumień

Źródło: Opracowanie własne.

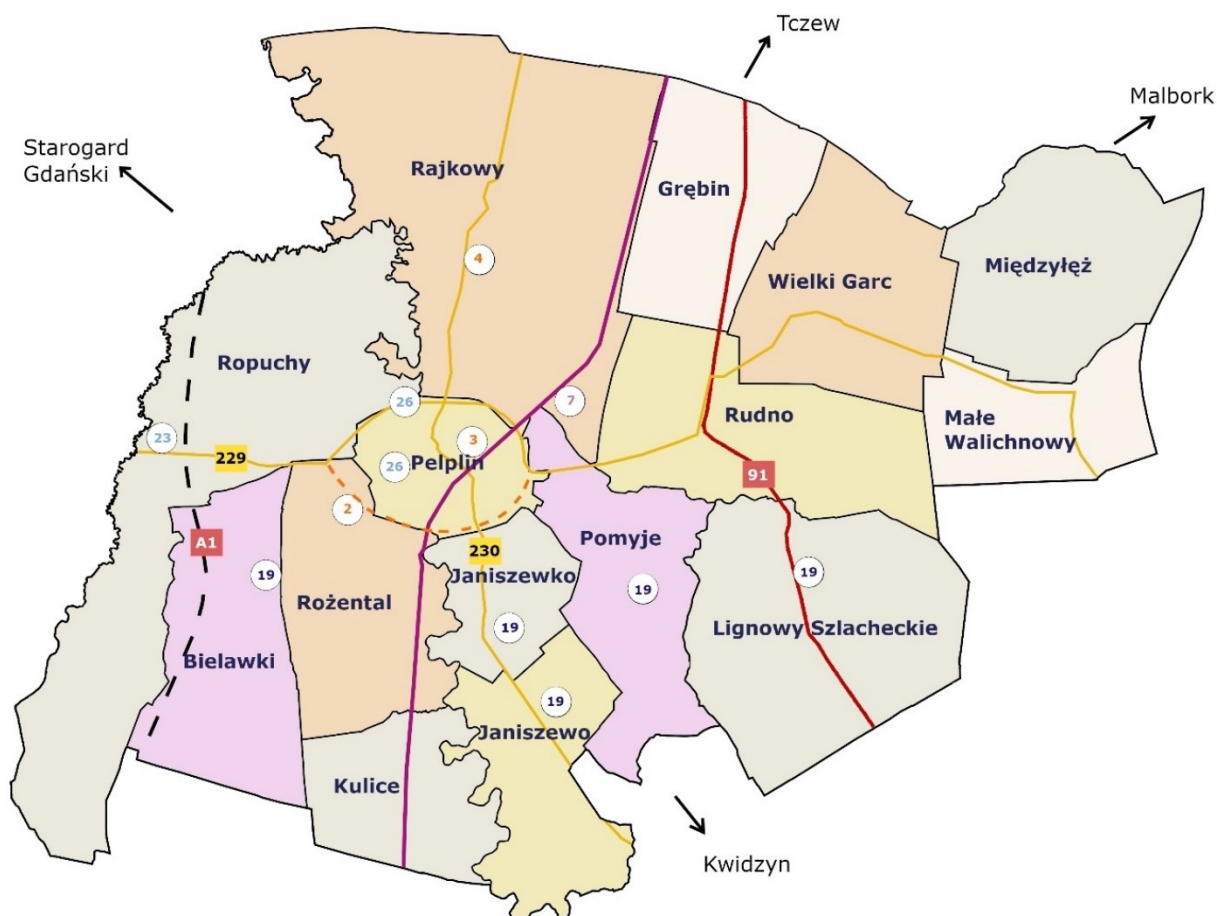
7. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej

Określenie polityki przestrzennej oraz kierunków zagospodarowania przestrzennego wymaga sformułowania modelu rozwoju przestrzennego. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej ma za zadanie ukazywać strategiczny pomysł na postęp gminy zorientowany terytorialnie, będący efektem zintegrowanego procesu planistycznego. Ma on posłużyć zobrazowaniu przestrzennej struktury gminy, włączając w to kierunki rozwoju oraz poszczególne zadania inwestycyjne. Opisuje on rozmieszczenie terenów zajętych przez określony rodzaj działalności (funkcję miasta) oraz udział tych terenów w ogólnej powierzchni gminy. Do elementów struktury wziąć pod uwagę można obszary różniące się między sobą rodzajem funkcji, czyli przeznaczeniem i użytkowaniem terenu.

Założenia modelu opierają się na ustaleniach wynikających z zasad zdefiniowanych w modelu wojewódzkim oraz studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Pelplin. Model przedstawia zmiany, jakie powinny zaistnieć w przestrzeni, aby móc zrealizować wyznaczone cele strategiczne i tym samym osiągnąć efekty tych celów. Istotne jest przede wszystkim zastosowanie zasad długofalowego, zrównoważonego, zintegrowanego i trwałego rozwoju. Filary zrównoważonego rozwoju będą jednakowe z celami zrównoważonego i zintegrowanego planowania przestrzennego.

Poniższa mapa przedstawia przedsięwzięcia planowane do realizacji na terenie gminy Pelplin. Są one niezwykle istotne z punktu widzenia rozwoju zarówno społecznego, przestrzennego jak i gospodarczego gminy.

Mapa 1 Przedsięwzięcia planowane do realizacji w gminie Pelplin

Źródło: Opracowanie własne.

LEGENDA:

Przedsięwzięcia zaznaczone na powyższej mapie:

Na mapie zaznaczono znakiem ○ przedsięwzięcia realizowane na jej obszarze:

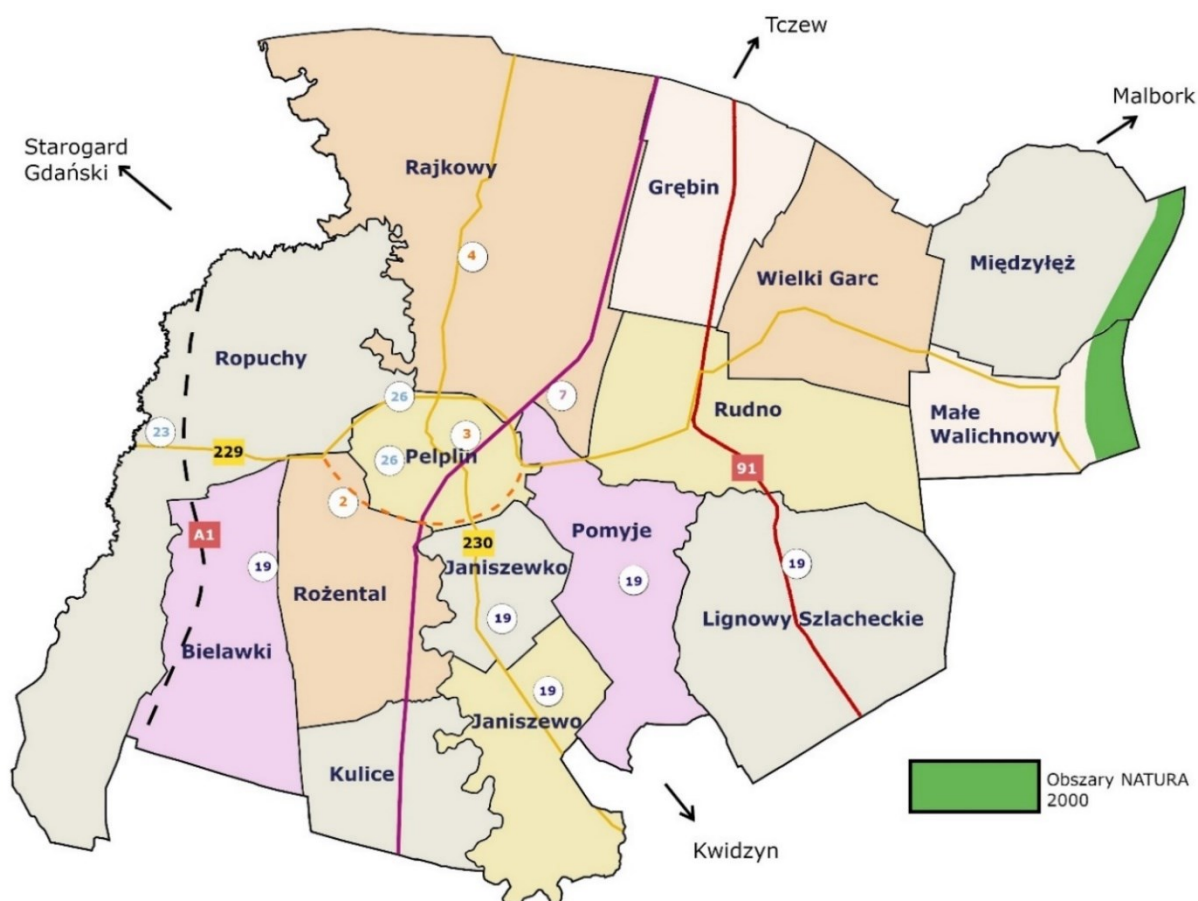
- ② *Koncepcja budowy fragmentu południowej obwodnicy Pelplina,*
- ③ *Budowa węzła przesiadkowego wraz z przystankiem zintegrowanym przy budynku dworca PKP wraz z infrastrukturą towarzyszącą,*
- ④ *Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 230 wraz z ciągiem pieszo - rowerowym na odcinku obwodnica Pelplina – Rajkowy,*
- ⑦ *Rozbudowa Pomorskiej Kolei Metropolitarnej na południe województwa wraz ze zwiększeniem liczby połączeń w tym kierunku,*

- 19. Budowa kanalizacji sanitarnej w aglomeracji Pelplin oraz poza aglomeracją,
- 23. Brakujący element ciągu pieszo rowerowego na wysokości OUA Pelplin,
- 26. Modernizacja obiektów mostowych w ciągu dróg na terenie Gminy Pelplin.

W rozwoju gminy szczególną uwagę należy zwrócić na występowanie obszarów ochrony. Gmina Pelplin w swojej wschodniej części leży na terenie Obszarów Natura 2000. Uwzględnienie ich położenia w realizacji określonych kierunków działań jest szczególnie istotne, gdyż dbałość o środowisko naturalne powinno być priorytetem rozwojowym każdej jednostki samorządu terytorialnego. Poniższe mapy wskazują na dokładny Obszar Natura 2000 oraz Obszary Chronionego Krajobrazu znajdujące się na terytorium Gminy.

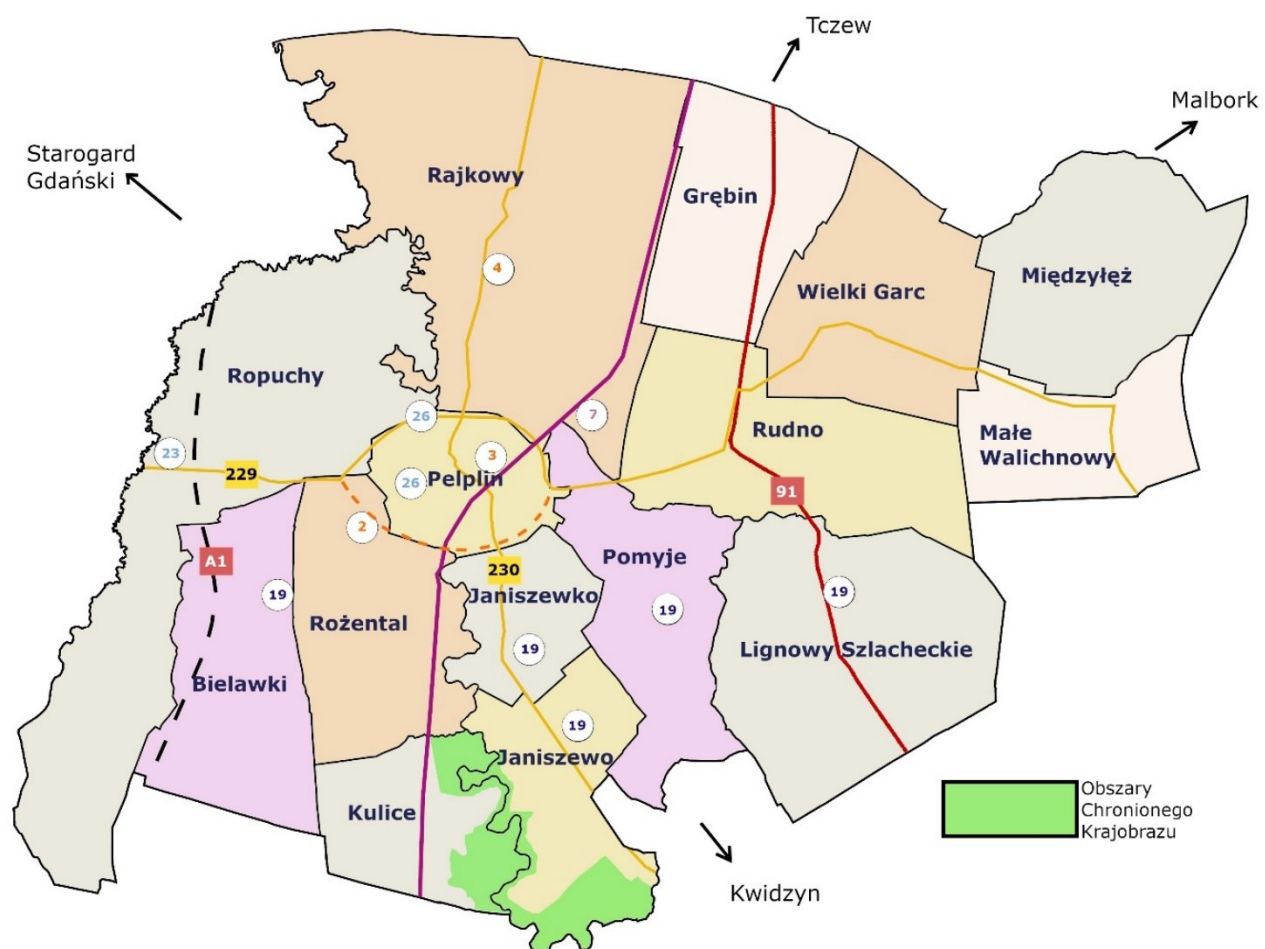
Mapa 2 Obszary NATURA 2000

Źródło: Opracowanie własne.

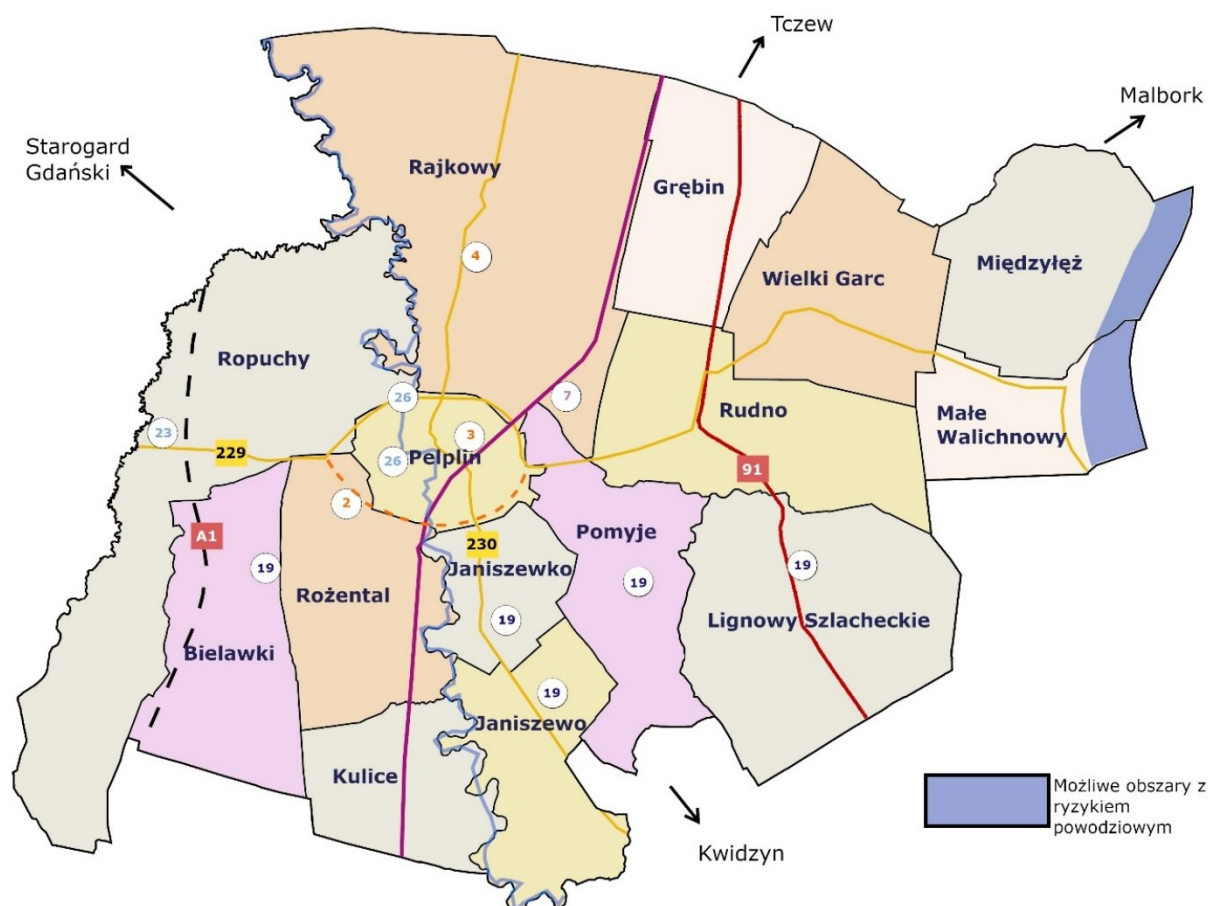
Mapa 3 Obszary Chronionego Krajobrazu

Źródło: Opracowanie własne.

W podejmowaniu działań zmierzających do poprawy obecnego stanu oraz w celu wykorzystania wszelkich potencjałów istotne jest zwrócenie uwagi na możliwe obszary problemowe. Niewielka część gminy Pelplin znajduje się w obszarze zagrożonym ryzykiem powodziowym. Takie obszary problemowe należy uwzględniać w formułowaniu przedsięwzięć planowanych do realizacji oraz określaniu kierunków działań, by uniknąć jakichkolwiek zagrożeń mających swą przyczynę w kwestiach środowiskowych.

Mapa 4 Możliwe obszary z ryzykiem powodziowym

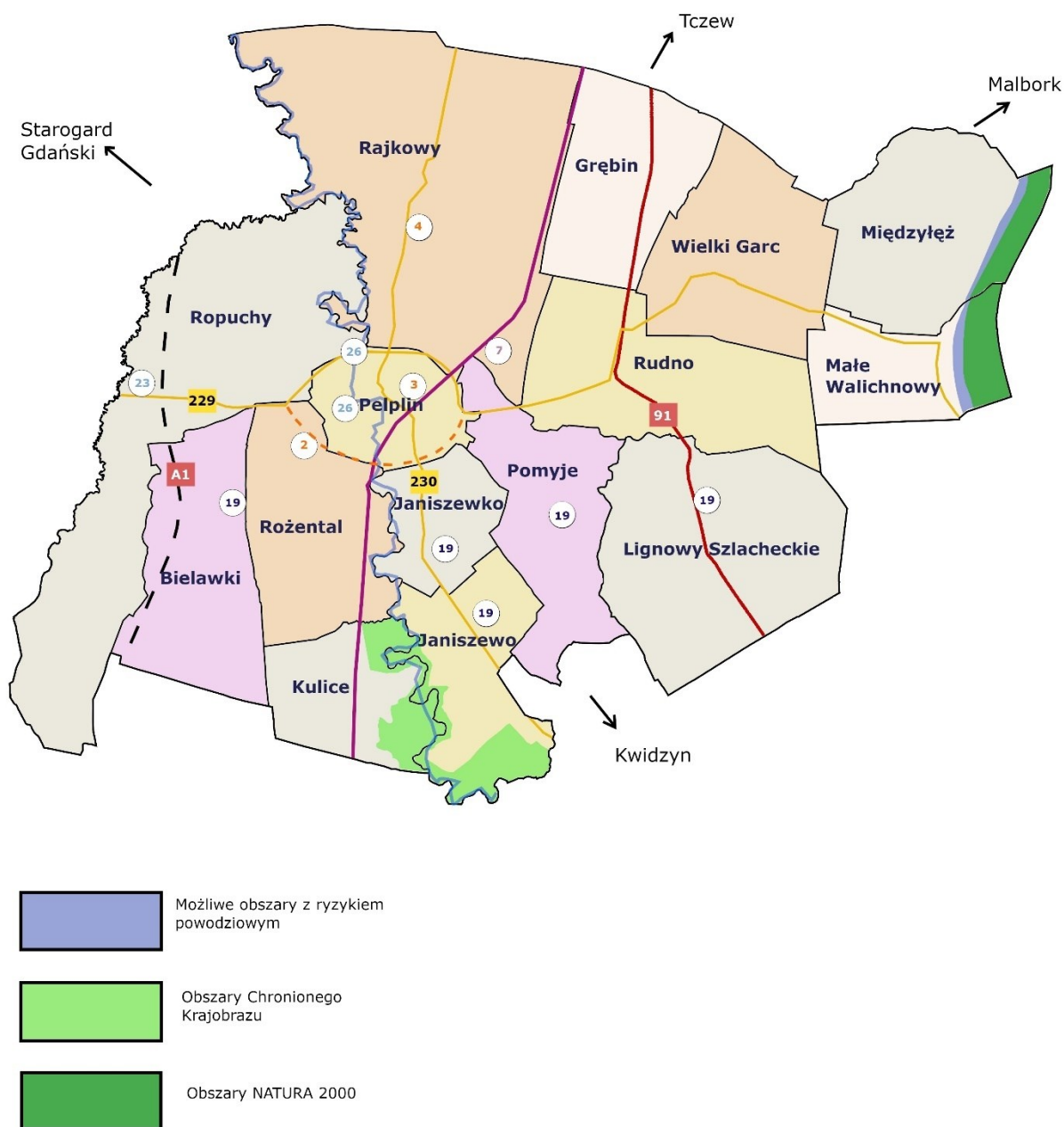

Źródło: Opracowanie własne.

Uwzględniając wszystkie powyższe aspekty, poniżej został przedstawiony model struktury funkcjonalno- przestrzennej gminy Pelplin.

Mapa 5 Model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy Pelplin

Źródło: Opracowanie własne.

- 2. *Koncepcja budowy fragmentu południowej obwodnicy Pelplina,*
- 3. *Budowa węzła przesiadkowego wraz z przystankiem zintegrowanym przy budynku dworca PKP wraz z infrastrukturą towarzyszącą,*
- 4. *Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 230 wraz z ciągiem pieszo - rowerowym na odcinku obwodnica Pelplina – Rajkowy,*
- 7. *Rozbudowa Pomorskiej Kolei Metropolitarnej na południe województwa wraz ze zwiększeniem liczby połączeń w tym kierunku,*
- 19. *Budowa kanalizacji sanitarnej w aglomeracji Pelplin oraz poza aglomeracją,*
- 23. *Brakujący element ciągu pieszo rowerowego na wysokości OUA Pelplin,*
- 26. *Modernizacja obiektów mostowych w ciągu dróg na terenie Gminy Pelplin*

8. Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej dla Gminy Pelplin

Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej Gminy Pelplin określono na podstawie stworzonego modelu funkcjonalno-przestrzennego oraz analizy uwarunkowań przestrzennych w gminie.

Założenia Strategii Rozwoju Gminy Pelplin na lata 2021-2030 wskazują na sposób prowadzenia polityki rozwoju, która ukierunkowana jest na integrację przestrzenną, społeczną i wykorzystanie atutów lokalizacyjnych związanych m.in. z unikalnymi w skali europejskiej, licznymi zabytkami, a także imprezami o charakterze ogólnopolskim. Mając na względzie powyższe, należy uznać, że aktualne są ustalenia zawarte w *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Pelplin* w odniesieniu do polityki przestrzennej. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego stanowi zapis polityki przestrzennej gminy. Jest dokumentem, w którym gmina określa zasady rozwoju przestrzennego.

Poszczególne obszary gminy Pelplin objęte są planami miejscowymi. Występują na nich elementy struktury przestrzennej o wartościach historycznych, kompozycyjnych i kulturowych, które wymagają ochrony. Pokrycie planami miejscowymi obszaru gminy jest niewielkie. Gospodarka przestrzenna odbywa się zatem w dużej mierze na podstawie decyzji o warunkach zabudowy wydawanych w tzw. sytuacji braku planu miejscowego.

Mając na uwadze zapisy Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy, w celu zapewnienia ładu przestrzennego w kształtowaniu rozwoju gminy, przy jednoczesnym zachowaniu walorów krajobrazowych, przyrodniczych i kulturowych, przyjmuje się zasady funkcjonowania modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy znajdujące się w tabeli poniżej:

Tabela 11 Wymiar i zakres interwencji wskazany w Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego (SUiZP)

Wymiar	Zakres interwencji przedstawiony przez SUIKZP
ochrona przyrody	zachowanie ustanowionych form ochrony przyrody takich jak parki narodowe, rezerваты przyrody, parki krajobrazowe, obszary NATURA 2000, zachowanie co najmniej obecnej powierzchni terenów leśnych, poprawa jakości powietrza atmosferycznego, poprzez ograniczenie emisji gazów i pyłów do atmosfery,
kształtowanie systemu osadniczego	wzmocnienie rangi ośrodków regionalnych, tworzenie terenów infrastruktury inwestycyjnej dla przedsięwzięć gospodarczych, rozwój przestrzenny zapewniający efektywne wykorzystanie obszarów inwestowania, kształtowanie obszarów przemysłowych, rozwój szlaków turystyki wodnej, ustalenia sieci tras rowerowych,
poprawa infrastruktury transportowej	poprawa dostępności do województwa, budowa lub przebudowa infrastruktury liniowej dla międzynarodowych połączeń w sieci transportowej dla województwa; autostrada A1, linie kolejowe E-65, CE-65, drogi wodne E-40 i E70, główną rolę w transporcie kolejowym w województwie pomorskim odgrywać będą odcinki linii kolejowych znaczenia państwowego: nr 9 na odcinkach Gdańsk Główny – Tczew – Malbork, nr 131 Tczew – Pelplin – Smętowo Graniczne,
poprawa infrastruktury technicznej	wskazanie w dokumentach planistycznych sposobów ograniczania ilości wód opadowych i roztopowych, zrealizowanie budowy wodociągów i kanalizacji z oczyszczalniami ścieków, modernizacja wodociągów stworzonych do wykorzystywania wód podziemnych, zwiększenie dostępu do zbiorczej kanalizacji zakończonej oczyszczalnią ścieków, lub stosowanie przydomowych oczyszczalni ścieków, budowa źródeł energii odnawialnej, budowa przydomowych elektrowni wiatrowych, budowa elektrowni węglowej, elektrociepłowni w zakresie emisji zanieczyszczeń.

Źródło: Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Pelplin.

Oprócz powyższego, wyróżnia się dwie zasadnicze strefy zagospodarowania przestrzennego: obszary intensywnej i ograniczonej urbanizacji, które będą ulegały przekształceniom przestrzennym oraz obszary niezurbanizowane (tereny otwarte), które nadal pozostaną niezabudowane.

Do terenów o intensywnej urbanizacji zalicza się tereny przeznaczone do zainwestowania, istniejące tereny zabudowane i przebudowywane, obszary aktywizacji gospodarczej. Obszar ten objęty jest pierwszeństwem wyposażenia w infrastrukturę techniczną i obsługę komunikacyjną. Obszary o urbanizacji ograniczonej są to obszary przeznaczone do zainwestowania, na których przewiduje się, zgodnie z obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania, zabudowę.

Dokumentem, który jest istotny w tworzeniu wytycznych i rekomendacji w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej jest również zaktualizowany Lokalny Program Rewitalizacji (LPR) Gminy Pelplin na lata 2017-2023. Program rewitalizacji dla gminy Pelplin jest dokumentem operacyjnym, podrzędnym w stosunku do Strategii Rozwoju Gminy. W LPR w zakresie priorytetu przestrzennego pn. „Wzrost dostępności wielofunkcyjnych przestrzeni miejskich” określono cztery cele szczegółowe:

- 3.1. Modernizacja i przebudowa ogólnodostępnych przestrzeni miejskich, w tym terenów zielonych w celu nadania im nowych atrakcyjnych funkcji o znaczeniu integracyjnym i oddziaływaniu na branżę rozwojowe miasta;
- 3.2. Modernizacja i przebudowa obiektów kubaturowych w celu zwiększenia efektywności energetycznej, przeciwdziałania niskiej emisji oraz zapewnienia estetyki układu urbanistycznego;
- 3.3. Zwiększenie jakości i dostępności infrastruktury podstawowej z zakresu usług komunalnych;
- 3.4. Optymalizacja rozwiązań komunikacyjnych, drogowych i parkingowych, zwiększenie dostępności pieszej i eliminacja barier architektonicznych.

9. Obszary Strategicznej Interwencji

Obszary Strategicznej Interwencji (OSI) to kluczowy dla gminy aspekt objęty planem rewitalizacji oraz rozwiązania, które pomogą gminie w nowym podejściu do rozwoju, np. działania ponadlokalne z innymi samorządami. Gmina Pelplin nie wpisuje się w żadne Obszary Strategicznej Interwencji na poziomie krajowym (krajowy wymiar wskazuje dwa rodzaje OSI: miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze oraz gminy zagrożone trwałą marginalizacją).

Województwo pomorskie posiada strukturę funkcjonalno-przestrzenną, którą tworzą:

- regionalny system obszarów chronionych i powiązań ekologicznych,
- uregulowana policentryczna sieć ośrodków osadniczych,
- ponadregionalne pasma rozwojowe, których potencjał związany jest w szczególności z przebiegiem infrastruktury sieci TEN-T i TEN-E,
- wielofunkcyjne strefy.

Zgodnie z zapisami projektu Strategii Rozwoju Województwa Pomorskiego 2030 (uchwała nr 343/34/15 Zarządu Województwa Pomorskiego z dnia 21 kwietnia 2015 r.) wskazano planowane obszary strategicznej interwencji wraz z zakresem planowanych działań. Gmina Pelplin w tym kontekście położona jest w obrębie obszaru funkcjonalnego Żuławy o znaczeniu ponadregionalnym. Oprócz Gminy Pelplin, w skład obszaru funkcjonalnego Żuławy wchodzi takie gminy jak: Cedry Wielkie, Dzierżgoń, Gniew, Lichnowy, Kwidzyn, Malbork, Miłoradz, Nowy Dwór Gdański, Nowy Staw, Ostaszewo, ruszcz Gdański, Pszczółki, Ryjewo, Sadlinki, Stare Pole, Stary Targ, Stegna, Subkowy, Suchy Dąb, Sztum, Sztutowo, Tczew oraz miasta: Gdańsk, Kwidzyn, Malbork, Pruszcz Gdański i Tczew.

Z racji, że Gmina Pelplin leży na obszarze funkcjonalnym Żuławy, wpisuje się ona w strefy wielofunkcyjne. Strefy wielofunkcyjne wskazane w strategii województwa pomorskiego charakteryzują się odmiennymi uwarunkowaniami rozwojowymi ze względu na położenie geograficzne, a także posiadają specyficzne bariery i potencjały.

Oprócz tego na terenie Gminy Pelplin znajdują się obszary objęte siecią NATURA 2000, w które wchodzi: Dolna Wiśła (PLH220033) i Dolina Dolnej Wisły (PLB040003). Wymienione obszary podlegają ochronie przeciwpowodziowej. Gmina z powodu prawdopodobieństwa wystąpienia powodzi we wschodniej jej części została podpięta pod Obszar Funkcjonalny Żuławy. Został on ujęty w Koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 Żuławy i zaliczony do Obszaru Funkcjonalnego (OF) szczególnego zjawiska w skali makroregionalnej. Oznacza, to że zasięg jego oddziaływania wykracza poza strefę lokalną oraz regionalną i do tego typu obszarów należy przyjąć indywidualne podejście w ramach polityki przestrzennego zagospodarowania kraju.

Żuławy Wiślane są regionem posiadającym unikatowe walory dziedzictwa krajobrazowego, przyrodniczego, a także kulturowego, posiadającym urodzajne gleby. Obszar ten jest zagrożony powodziami i podtopieniami.

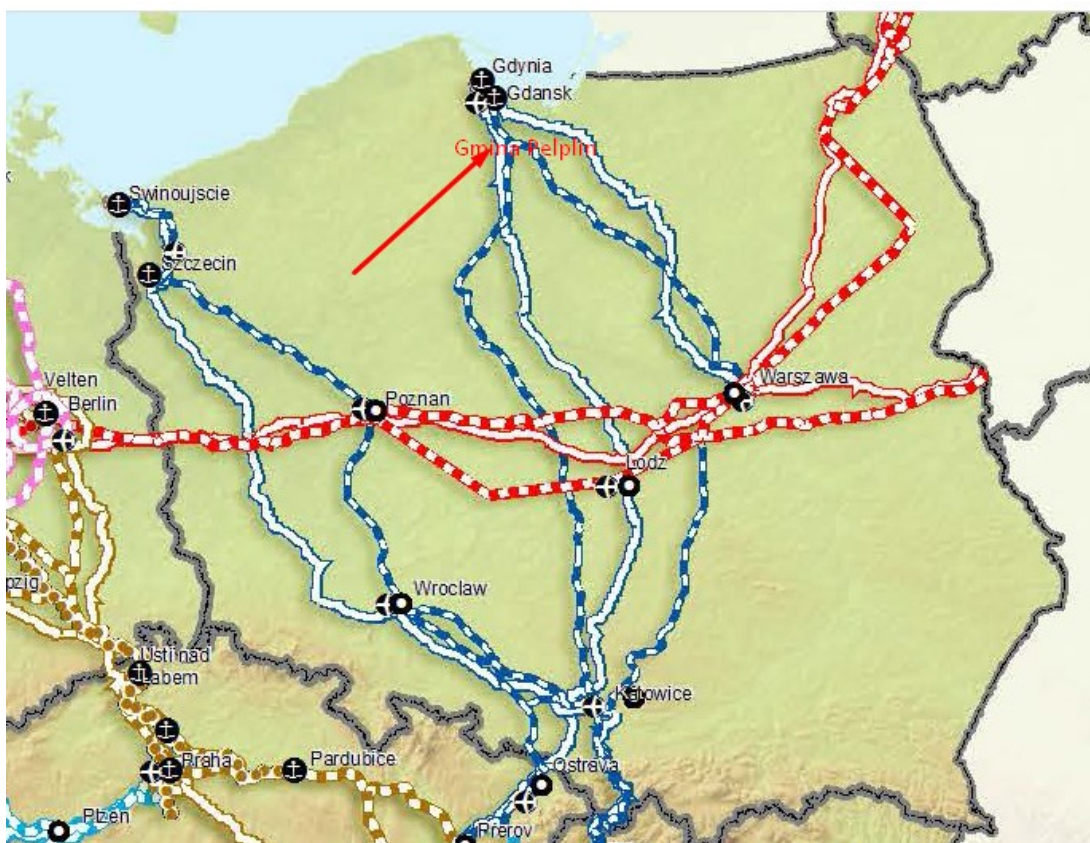
Kluczowa interwencja wskazana w Strategii Rozwoju Województwa dla tego typu obszarów funkcjonalnych obejmuje następujące kwestie:

- przystosowanie do zmian klimatu, odporność na negatywne jego zmiany w szczególności zabezpieczenie przed powodzią i suszą, ochrona terenów retencji wodnej itp.,
- ochrona stanu zasobów przyrodniczo-krajobrazowych, w tym rozwój zieleni,
- przeciwdziałanie powstawaniu odpadów oraz zwiększenie recyklingu,
- zapewnienie dobrej jakości wody pitnej, oraz modernizacja gospodarki ściekowej,
- monitorowanie stanu środowiska przyrodniczego i alarmowanie,
- rozwój Odnawialnych Źródeł Energii - wzmacnianie energetyki wraz z likwidacją niskiej emisji, tworzenie wysp energetycznych, spółdzielni energetycznych,
- poprawa jakości powietrza, eliminacja smogu poprzez rozwój gospodarki niskoemisyjnej,
- rozbudowa szerokopasmowej infrastruktury dostępowej,
- poprawa dostępności i jakości oferty edukacji przedszkolnej,
- rozwój edukacji,
- zachowanie dziedzictwa kulturowego,
- rozwój infrastruktury transportu zbiorowego,

- taryfowa, biletowa i organizacyjna integracja transportu publicznego,
- rozwój współdzielonych środków transportu,
- umiędzynarodowienie uczelni oraz wzmacnianie współpracy pomiędzy uczelniami w regionie,
- kompleksowa oferta wsparcia dla inwestorów,
- rozwój kształcenia ustawicznego dostosowanego do potrzeb gospodarki.

Oprócz tego przez teren Gminy Pelplin przebiega autostrada A1 oraz drogi nr 131, 91, co sprawia, że gmina przynależy do nadwiślańsko-zatokowego pasma rozwojowego, wyróżnionego w ramach ponadregionalnych pasm rozwojowych, których potencjał związany jest z przebiegiem infrastruktury sieci TEN-T i TEN-E.

Mapa 6 Mapa korytarzy sieci bazowej

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Ministerstwa Infrastruktury, Transeuropejska sieć transportowa – TEN-T, https://www.gov.pl/static/mi_arch/2-TENT.html.

Głównymi interwencjami wskazanymi w Strategii Rozwoju Województwa Pomorskiego 2030 dla obszarów ponadregionalnych pasm rozwojowych są:

- rozwój energooszczędnych oraz inteligentnych systemów zarządzania i dystrybucji energii,
- rozbudowa szerokopasmowej infrastruktury dostępowej,
- rozwój i modernizacja dróg, poprawa bezpieczeństwa na drogach,
- rozwój infrastruktury transportu zbiorowego,
- rozwój infrastruktury elektromobilności,
- kompleksowa oferta wsparcia dla inwestorów.

Pelplin jest również ośrodkiem wzmacniającym strukturę policentryczną całego obszaru metropolitalnego wraz z takimi gminami jak: Gniew, Krynica Morska, Łeba, Nowy Dwór Gdański, Nowy Staw i Sierakowice.

10. System realizacji strategii, w tym wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych

Prawidłowy przebieg procesu realizacji założeń Strategii Rozwoju Gminy Pelplin na lata 2021-2030 będzie analizowany i badany poprzez odpowiednie wdrażanie dokumentu, a następnie jego monitoring i ewaluację. Wdrożenie dokumentu Strategii Rozwoju opiera się na podstawowych założeniach, jakimi są:

- Projektowanie i decydowanie o najlepszym sposobie osiągnięcia założonych celów;
- Realizacja założeń;
- Bieżąca kontrola wykonania i monitorowanie efektów, wraz z przyjęciem korekt przyjętych założeń - aktualizacji.

Dla spełnienia tych wymagań, każdy cel operacyjny wymaga monitorowania, a także ewaluacji. Realizację strategii będzie wdrażana za pośrednictwem Urzędu Gminy oraz jednostek organizacyjnych jemu podlegających. Będzie ona odbywała się w oparciu o zasadę tzw. „trójkąta współpracy”, który obejmuje sektor publiczny, biznesowy i społeczny.

Sektor biznesowy to m.in. prywatni przedsiębiorcy, kluczowi pracodawcy, organizacje otoczenia biznesu. Sektor publiczny obejmuje władze samorządowe, Urząd Gminy, czy inne jednostki gminne. Sektor społeczny natomiast stanowią przede wszystkim mieszkańcy gminy.

Monitoring Strategii Rozwoju Gminy polega na ciągłej i bieżącej obserwacji, systematycznej ocenie oraz dostosowywaniu kierunków działań do pojawiających się potrzeb. System monitorowania jest ważnym elementem w procesie wdrażania strategii. Dane z monitoringu służą do oceny skuteczności realizowanych działań i pozwalają na bardziej efektywne wydatkowanie środków publicznych.

Monitoring Strategii będzie stanowił proces stałego kontrolowania czy są osiągane cele i rezultaty określone w Strategii oraz jak przebiega proces wdrażania założeń Strategii. Będzie on służył dostarczaniu informacji o występowaniu problemów i rozbieżności w realizacji przedsięwzięć i osiągnięciu celów Strategii. Prowadzony będzie na bieżąco w zakresie rzeczowym, jak i finansowym. Monitoring finansowy obejmował będzie dane o charakterze finansowym oraz kwestie, czy wydatki w projekcie są zgodne z budżetem, zaś monitoring

rzeczowy będzie odnosił się do tego, czy wszystkie zadania realizowane są poprawnie i terminowo.

W celu badania aktualności dokumentu istotne jest wykonywanie corocznego raportu ukazującego wdrażanie strategii, który jest obowiązkowym dokumentem zgodnie z art. 28aa ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym. Zgodnie z powyższą ustawą „raport obejmuje podsumowanie działalności w roku poprzednim, w szczególności z realizacją polityk, programów, strategii, uchwał rady miejskiej i budżetu obywatelskiego”, co pomoże stworzyć warunki do ewentualnych modyfikacji pod kątem możliwości finansowania założeń ze względu na brak aktualnych dokumentów programowych UE.

Monitoring wymusza także nowelizacja ustawy¹ regulującej zasady prowadzenia polityki rozwoju, która wraz z wejściem w życie z dniem 13 listopada 2020 r. uchyliła większość dokumentów strategicznych o zasięgu krajowym, a także wprowadza mechanizmy uzgadniania działań rozwojowych pomiędzy samorządami: kontrakt programowy, kontrakt sektorowy i porozumienie terytorialne. W rezultacie wszystkie dokumenty strategiczne wyższego i niższego szczebla będą w przyszłości zaktualizowane, co dotyczy również i niniejszej Strategii. Jednymi z dokumentów, które pozwolą na określenie poziomu zaawansowania wdrażanych zmian w skali krótko i średniookresowej są doroczne przeglądy budżetów i Wieloletnich Prognoz Finansowych.

Proces wdrażania założeń Strategii Rozwoju Gminy Pelplin powinien być elastyczny w zakresie uzyskiwania zewnętrznych środków finansowych i prowadzony w oparciu o zasady zarówno wieloszczeblowego, jak i zintegrowanego zarządzania rozwojem, efektywności ekonomicznej, społecznej i przestrzennej, celowości i efektywności interwencji, partnerstwa i współpracy, ochrony środowiska oraz transparentności.

System monitorowania Strategii będzie oparty o:

- *Analizę celów Strategii*: która ma ukazywać powiązanie pomiędzy celami Strategii a jej przedsięwzięciami;

¹ Ustawa z dnia 15 lipca 2020 r. o zmianie ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju oraz niektórych innych ustaw

- *Przegląd procedur wdrażania:* ma stanowić ocenę procesu wdrażania Strategii przez jednostkę wdrażającą, dzięki czemu uzyskane zostanie wyjaśnienie dotyczące roli i funkcji poszczególnych instytucji i osób zaangażowanych w realizację Strategii;
- *Przegląd wskaźników realizacji założeń Strategii:* osiągnięte wskaźniki będą odnoszone do wskaźników w powiązaniu do celów głównych, co pozwoli na weryfikację rzeczywistych rezultatów projektu i sprawdzenie stopnia wykonalności.

Należy jednoznacznie wskazać jednostkę odpowiedzialną za monitoring i przygotowanie sprawozdań z realizacji Strategii. Zadanie to może być powierzone jednemu z referatów Urzędu Gminy. Drugim sposobem może być powołanie odrębnej jednostki zajmującej się monitoringiem, składającej się z zainteresowanych podmiotów, np. przedstawicieli przedsiębiorców, organizacji pozarządowych, mieszkańców. W związku z powyższym nieodłącznym elementem wdrażania celów Strategii pozostaje konieczność podejmowania szeroko zakrojonych działań promocyjnych i informacyjnych ukierunkowanych na upowszechnianie dokumentu wśród pracowników samorządu (Urzędu Gminy oraz ich jednostek organizacyjnych), mieszkańców, przedsiębiorców, czy organizacji społecznych.

Proces wdrażania strategii wymaga stworzenia systemu monitoringu, który pozyskiwałby dane z niezależnych źródeł, takich jak:

- systemy mapowe (udostępniane zasoby w gestii Starostwa Powiatowego, Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii);
- system statystyki publicznej (Główny Urząd Statystyczny, Wojewódzki Urząd Statystyczny w Gdańsku);
- informacje gromadzone przez podmioty wykonujące zadania publiczne na obszarze Gminy Pelplin;
- informacje pochodzące z badań własnych (np. uzyskane na podstawie ankiet wśród grup docelowych społeczności lokalnej) w ramach przedsięwzięć prowadzonych przez władze Gminy Pelplin.

W tabeli poniżej przedstawiono proces odbywania się monitoringu.

Tabela 12 Proces monitoringu strategii

Przygotowanie monitoringu	Prowadzenie monitoringu	Wykorzystanie monitoringu
Doprecyzowanie wskaźników	Agregacja danych i generowanie zestawień	Regularne raportowanie
Przygotowanie procedur		Dyskusja na poziomie komitetów regulujących
Przygotowanie struktury bazy	Wprowadzanie danych	
Pilotaż przyjętych rozwiązań	Analiza i ocena	

Opracowanie na podstawie: Olejniczak K. (2012) *Monitoring i ewaluacja* [w:] Górniak Jarosław, Mazur Stanisław (red.): *Zarządzanie strategiczne rozwojem*, Warszawa: Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, s. 239 – 257.

Powyższa tabela wskazuje w pierwszej części przygotowanie monitoringu tj. doprecyzowanie wskaźników, przygotowanie procedur, przygotowanie struktury bazy oraz pilotaż rozpoczętych rozwiązań. Kwestie te będą istotne w procesie pozyskiwania danych, co jest kolejnym etapem w procesie monitoringu. Na koniec bardzo ważne w ramach monitoringu jest regularne raportowanie oraz dyskutowanie wszelkich kwestii związanych ze strategią i jej monitorowaniem.

W ramach przeprowadzenia Strategii prowadzona jest również ewaluacja, która pozwala dokonać oceny założeń i efektów jej wdrażania. Ewaluacja składa się z trzech faz:

- Ewaluacja ex ante, na koniec każdego roku kalendarzowego,
- Ewaluacja mid-term, w trakcie realizacji strategii,
- Ewaluacja ex post, po zakończeniu realizacji strategii.

Dane zebrane i opracowane w procesie monitoringu posłużą do ewaluacji strategii. Ogólnym celem ewaluacji jest podwyższanie stopnia adekwatności, efektywności i znaczenia rezultatów wynikających z realizacji Strategii. Ewaluacja Strategii będzie dokonywana w trakcie prac nad sprawozdaniem z wdrażania.

Strategia odnosi się do dokumentów wykonawczych, które muszą wzajemnie się przenikać i być ze sobą spójne. Poniżej zaprezentowano wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych.

Tabela 13 Dokumenty wykonawcze systemu realizacji strategii

Obszar tematyczny dokumentu	Nazwa dokumentu	Szczegóły
Planowanie przestrzenne	„Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Pelplin”	Dokument obowiązujący, przyjęty Uchwałą nr XLI/391/2010 Rady Miejskiej w Pelplinie z dnia 10 listopada 2010 r., zmienionego Uchwałą nr XXII/197/20 Rady Miejskiej w Pelplinie z dnia 30 września 2020 r
	Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, w tym miejscowe plany rewitalizacji.	Według <i>Systemu informacji przestrzennej Miasta i Gminy Pelplin</i> obowiązują 32 plany zagospodarowania przestrzennego
Gospodarka komunalna	„Wieloletni Plan rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych będących w posiadaniu PELKOM na lata 2021 – 2024”	Dokument obowiązujący. Przyjęty Uchwałą nr XXIII/214/20 Rady Miejskiej w Pelplinie z dnia 27 listopada 2020 r.
	„Zasady wynajmowania a lokali i wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy na lata 2018 – 2023”	Dokument obowiązujący, przyjęty Uchwałą nr LIII/347/18 Rady Miejskiej w Pelplinie z dnia 28 lutego 2018 r.
Ochrona środowiska	„Program Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Pelplin na lata 2017-2020 z perspektywą na lata 2021-2024”	Dokument obowiązujący, przyjęty Uchwałą nr XXXVI/246/17 Rady Miejskiej w Pelplinie z dnia 30 marca 2017 r. w sprawie przyjęcia

Obszar tematyczny dokumentu	Nazwa dokumentu	Szczegóły
i adaptacja do zmian klimatu		„Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska dla miasta i gminy Pelplin na lata 2017 – 2020 z perspektywą na lata 2021-2024” z uwzględnieniem przepisów ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. prawo ochrony środowiska i ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody
	„Plan gospodarki niskoemisyjnej dla Gminy Pelplin do roku 2020 z perspektywą do roku 2030”	Dokument obowiązujący, przyjęty Uchwałą nr XXIV/176/16 Rady Miejskiej w Pelplinie z dnia 29 czerwca 2016 r.
	„Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest za lata 2013 – 2032” Gminy Pelplin	Dokument obowiązujący, przyjęty Uchwałą nr XXIX/246/13 Rady Miejskiej w Pelplinie z dnia 24 kwietnia 2013 r.
Transport	„Plan zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego dla województwa pomorskiego do 2025 roku”	Dokument obowiązujący, przyjęty Uchwałą nr 788/XXXVII/14 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 24 lutego 2014 roku
	„Strategia Rozwoju Elektromobilności Miasta i Gminy Pelplin na lata 2020 – 2030”	Dokument obowiązujący, przyjęty Uchwałą nr XXIII/208/20 Rady Miejskiej w Pelplinie z dnia 27 listopada 2020 r.
Polityka społeczna	„Program Wspierania Rodziny na lata 2019-2021”	Dokument obowiązujący, przyjęty Uchwałą nr III/24/18 Rady Miejskiej w Pelplinie z dnia 21 grudnia 2018 r.
	„Gminy Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów	Dokument obowiązujący, przyjęty Uchwałą nr XXIV/217/20 Rady

Obszar tematyczny dokumentu	Nazwa dokumentu	Szczegóły
	Alkoholowych dla Gminy Pelplin na 2021 rok r.”	Miejskiej w Pelplinie z dnia 18 grudnia 2020 r.
	„Program Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Pelplin na 2021 rok”	Dokument obowiązujący, przyjęty Uchwałą nr XXIV/218/20 Rady Miejskiej w Pelplinie z dnia 18 grudnia 2020 r.
	„Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Pelplin na lata 2017-2023”	Dokument obowiązujący, przyjęty Uchwałą nr XXXIII/276/21 Rady Miejskiej w Pelplinie z dnia 9 września 2021 r.
Finanse publiczne	„Zmiana uchwały Rady Miejskiej w Pelplinie w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Pelplin na lata 2021-2033”	Dokument obowiązujący, przyjęty Uchwałą nr XXXIV/283/21 Rady Miejskiej w Pelplinie z dnia 24 września 2021 r.
	Ustalenie budżetu Gminy Pelplin na 2021 rok	Dokument obowiązujący, przyjęty Uchwałą nr XXXIV/282/21 Rady Miejskiej w Pelplinie z dnia 24 września 2021 r.

Źródło: Opracowanie własne.

11. Ramy finansowe i źródła finansowania

W Strategii Gminy Pelplin w perspektywie 2021-2030 w ramach programów operacyjnych, które są współfinansowane ze środków Unii Europejskiej, kontynuowane będą dotychczasowe mechanizmy europejskie wdrażania polityki spójności: Zintegrowane Inwestycje Terytorialne są przejawem wymiaru terytorialnego polityki spójności (ZIT), Rozwój Lokalny Kierowany przez Społeczność (RLKS), a także inne mechanizmy współpracy wypracowane na poziomie regionalnym i subregionalnym.

Warunkiem realizacji celów zawartych w Strategii Gminy Pelplin jest posiadanie odpowiednich środków na ich finansowanie. Przewiduje się, że realizacja planowanych celów i działań nastąpi przy wykorzystaniu źródeł finansowania, jak:

- środki budżetu państwa;
- środki budżetu Gminy Pelplin;
- fundusze celowe;
- środki pochodzące z europejskich instrumentów finansowych oraz innych w tym np. fundusz Norweski;
- środki pochodzące z instrumentów finansowych Unii Europejskiej, szczególnie fundusze europejskie.

Finansowanie Strategii Rozwoju będzie się opierać w znacznej mierze na pozyskiwaniu zewnętrznych źródeł finansowania, pochodzących przede wszystkim z Unii Europejskiej, dzięki programom regionalnym, krajowym i międzynarodowym, w tym Polityce Spójności oraz środków pochodzących z budżetu państwa. Budżet przewidziany dla Polski w perspektywie finansowej UE na lata 2021-2027 dzieli środki na 16 regionalnych programów operacyjnych (RPO). Polska otrzyma z budżetu Unii Europejskiej ok. 770 mld zł. natomiast ok. 57 mld euro w ramach nowego Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększenia Odporności, a 66,8 mld euro ma zostać wykorzystane na realizację polityki spójności w nowym okresie programowania. Według propozycji, które zostały zawarte w Umowie Partnerstwa, marszałek województwa pomorskiego dysponował będzie w nowej perspektywie finansowej na lata 2021-2027 kwotą 1,128 miliarda euro na program regionalny, natomiast kwota ta może się zwiększyć po negocjacjach.

Program Fundusze Europejskie dla Pomorza 2021-2027 będzie jednym z możliwych źródeł finansowania działalności gminy Pelplin. Tematyczny zakres oraz logika interwencji FEP są zdeterminowane m.in. zapisami pięciu Regionalnych Programów Strategicznych (RPS) w zakresie: bezpieczeństwa środowiskowego i energetycznego, bezpieczeństwa zdrowotnego i wrażliwości społecznej, edukacji i kapitału społecznego, gospodarki, rynku pracy, oferty turystycznej i czasu wolnego oraz mobilności i komunikacji. FEP jest współfinansowany z dwóch funduszy: EFRR i EFS+. FEP jest realizowany na obszarze województwa pomorskiego zaliczanego do kategorii regionów słabiej rozwiniętych.

W perspektywie finansowej na lata 2021-2027 funkcjonują następujące krajowe programy operacyjne, będące potencjalnym źródłem finansowania realizacji Strategii Rozwoju Gminy Pelplin:

- **Program Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki (FENG)** stanowi on kontynuację programów takich jak: Innowacyjna Gospodarka oraz Inteligentny Rozwój. Program ma na celu zwiększenie potencjału w zakresie badań, działań na rzecz inteligentnej specjalizacji, przedsiębiorczości oraz przemysłu.
- **Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego (FERS)** mają na celu przede wszystkim rozwój społeczny i gospodarczy poprzez wzmocnienie systemu ochrony zdrowia, a także edukacji. Fundusze mają na celu również wsparcie realizacji polityki społecznej w obszarach integracji społecznej oraz wspieranie projektów dotyczących poprawy sytuacji osób na rynku pracy.
- **Program Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko (FEnIKS)** ma na celu poprawę warunków rozwoju poprzez budowę infrastruktury technicznej i społecznej poprzez stworzenie gospodarki przyjaznej środowisku. Do priorytetów programu FEnIKS należą przede wszystkim: wsparcie sektorów energetyki i środowiska z Funduszu Spójności, a także środowiska z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR), wraz z transportem miejskim, zdrowiem, kulturą i pomocą techniczną.
- **Fundusze Europejskie na Rozwój Cyfrowy (FERC)** są następcą programu Polska Cyfrowa, który przez ostatnie siedem lat wspiera cyfryzację w kraju. FERC ma na celu zwiększenie dostępu do ultraszybkiego Internetu szerokopasmowego, rozwój usług cyfrowych, gospodarki opartej na danych, cyberbezpieczeństwo oraz zaawansowanych kompetencji cyfrowych.

- **Pomoc Techniczna dla Funduszy Europejskich** zapewnia realizację programów krajowych realizowanych z polityki spójności w wymiarze strategicznym, wdrożeniowym i refleksyjnym. Program ma na celu m.in. stworzenie oraz utrzymanie warunków pracy dla urzędników wdrażających fundusze, zwiększenie zdolności administracyjnych instytucji wdrażających fundusze, wsparcie wdrożenia instrumentów rozwoju terytorialnego.

Kolejnym źródłem finansowania są Europejskie Huby Innowacji Cyfrowych. Usługi oferowane przez EDIH-y umożliwiają stworzenie planu transformacji cyfrowej, dostęp do aktualnej specjalistycznej wiedzy, a także testowanie rozwiązań mających potencjalnie kluczowe znaczenie dla wytwarzanych produktów, oferowanych usług, stosowanych procesów lub przyjętych modeli biznesowych. Budżet przewidziany na działalność Europejskich Hubów Innowacji Cyfrowych w horyzoncie 2021-2027 wynosi 110 mln Euro. Europejskie Huby Innowacji Cyfrowych będą oferować pakiet usług wspierających cyfrową transformację, składający się z działań w zakresie:

- informacyjno-promocyjnym,
- demonstracyjnym,
- edukacyjno-szkoleniowym,
- doradczym,
- wdrożeniowym.

W przypadku małych i średnich firm usługi świadczone przez EDIH-y będą nieodpłatne albo częściowo odpłatne. Ponadto, Europejskie Huby Innowacji Cyfrowych będą świadczyć także pomoc administracji państwowej w cyfryzacji jej działań oraz świadczonych przez nią usług publicznych. Europejskie Huby Innowacji Cyfrowych są docelowo pomostem pomiędzy podmiotami tworzącymi popyt na usługi w dziedzinie cyfrowej transformacji (przedsiębiorcy oraz administracja publiczna, których działalność może odnieść korzyści z cyfrowej transformacji), a istniejącą ich podażą (dostawcy gotowych do wdrożenia technologii, podmioty świadczące usługi edukacyjne, szkoleniowe i wsparcia, start-upy).

Innym rozwiązaniem jest pozyskanie środków z programów realizowanych przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (NFOŚiGW), a także Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Programy te oferują

możliwość dofinansowania szerokiej gamy przedsięwzięć. Jednym z najistotniejszych zadań NFOŚiGW jest sprawne i efektywne rozdysponowanie środków z Unii Europejskiej, Norweskiego Mechanizmu Finansowego, Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego, Krajowego Systemu Zielonych inwestycji oraz unijnego Instrumentu Finansowego LIFE+. Oprócz tego Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oferuje pożyczki, a także dofinansowanie projektów realizowanych m.in. przez osoby fizyczne, przedsiębiorstwa, samorządy i podmioty publiczne.

Mechanizm Finansowy EOG wraz z Norweskim Mechanizmem Finansowym tworzą tzw. Fundusze Norweskie. Są pomocą zagraniczną bezzwrotną przyznaną przez Islandię, Norwegię i Liechtenstein nowym członkom UE. Celem Funduszy Norweskich, a także Funduszy EOG jest przede wszystkim zmniejszenie różnic społecznych oraz ekonomicznych, a także wzmacnianie stosunków międzynarodowych pomiędzy państwami-darczyńcami a państwem-beneficjentem. Za koordynację wdrażania Funduszy norweskich i EOG w Polsce odpowiada Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju, które pełni rolę Krajowego Punktu Kontaktowego (KPK) dla Funduszy norweskich i EOG.

Istnieje również możliwość pozyskania środków z Rezerwy Subwencji Ogólnej funkcjonującej od 1999 r. Środki pochodzące z Rezerwy są dzielone corocznie według ustalonych kryteriów ustalonych przez stronę rządową oraz samorządową. Jest tworzona na podstawie ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, a zarządzającym środkami jest minister właściwy do spraw finansów publicznych, który działa w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw transportu. Środki z rezerwy subwencji przeznacza się m.in. na inwestycje dróg publicznych powiatowych i wojewódzkich, dróg powiatowych, wojewódzkich i krajowych w granicach miast, a także utrzymanie i zarządzanie drogami krajowymi i wojewódzkimi w granicach miast.

Gmina może pozyskać środki finansowe poprzez kredyt, pożyczki czy emisję obligacji komunalnych jakie oferują m.in. Bank Rozwoju Rady Europy, Bank Światowy, Europejski Bank Odbudowy i Rozwoju, Bank Gospodarstwa Krajowego, a także banki komercyjne. Ponadto źródłem finansowania może być partnerstwo o charakterze publiczno-prywatnym, objęte korzystną dla gminy umową, przez co gminny budżet nie zostanie zbyt obciążony.

Wyżej wymienione rozwiązania są przykładami sposobów, w jakie można pozyskać środki finansowe na realizację założeń Strategii Rozwoju Gminy Pelplin. Fundusze co roku

ogłaszają listę programów priorytetowych na kolejny rok, tak by zrealizować zadania zgodnie z przyjętą strategią. Jednostki samorządowe powinny każdorazowo i indywidualnie dopasowywać system możliwości finansowania danej inwestycji do potencjalnych źródeł.

Spis tabel

Tabela 1 Analiza SWOT na podstawie diagnozy Gminy Pelplin	6
Tabela 2 Cele w wymiarze społecznym	13
Tabela 3 Cele w wymiarze gospodarczym.....	14
Tabela 4 Cele w wymiarze przestrzennym	14
Tabela 5 Planowane kierunki działań dla sfery społecznej w tym środowisko.....	15
Tabela 6 Planowane kierunki działań dla sfery gospodarczej	16
Tabela 7 Planowane kierunki działań dla sfery przestrzennej	17
Tabela 8 Cele strategicznie operacyjne, kierunki działania oraz oczekiwane rezultaty planowanych działań oraz wskaźniki ich osiągnięcia dla sfery społecznej	20
Tabela 9 Cele strategicznie operacyjne, kierunki działania oraz oczekiwane rezultaty planowanych działań oraz wskaźniki ich osiągnięcia dla sfery gospodarczej	22
Tabela 10 Cele strategicznie operacyjne, kierunki działania oraz oczekiwane rezultaty planowanych działań oraz wskaźniki ich osiągnięcia dla sfery przestrzennej	24
Tabela 11 Wymiar i zakres interwencji wskazany w Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego (SUiZP).....	36
Tabela 12 Proces monitoringu strategii	45
Tabela 13 Dokumenty wykonawcze systemu realizacji strategii	46

Wykaz map

Mapa 1 Przedsięwzięcia planowane do realizacji w gminie Pelplin.....	29
Mapa 2 Obszary NATURA 2000	30
Mapa 3 Obszary Chronionego Krajobrazu	31
Mapa 4 Możliwe obszary z ryzykiem powodziowym	32
Mapa 5 Model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy Pelplin	33
Mapa 6 Mapa korytarzy sieci bazowej	40